

Κ
ΠΡΩΙΝΟ
Β

ΠΡΩΤΗ ΝΙΚΗΤΗΡΙΟΣ ΜΑΧΗ
ΤΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

η

1824.10

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΣΤΡΙΦΤΟΜΠΟΛΑΣ.

ΠΟΙΗΜΑ

Π. Ε. ΜΕΤΡΙΑΘΟΥ

ΕΚΔΟΘΕΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΣΤΡΙΦΤΟΜΠΟΛΑ.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΤΡΩΝ

ΠΑΤΡΑΙ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Α. Σ. ΑΓΑΠΗΤΟΥ

(Κατὰ τὴν ὁδὸν Μαιζώνος.)

1860.

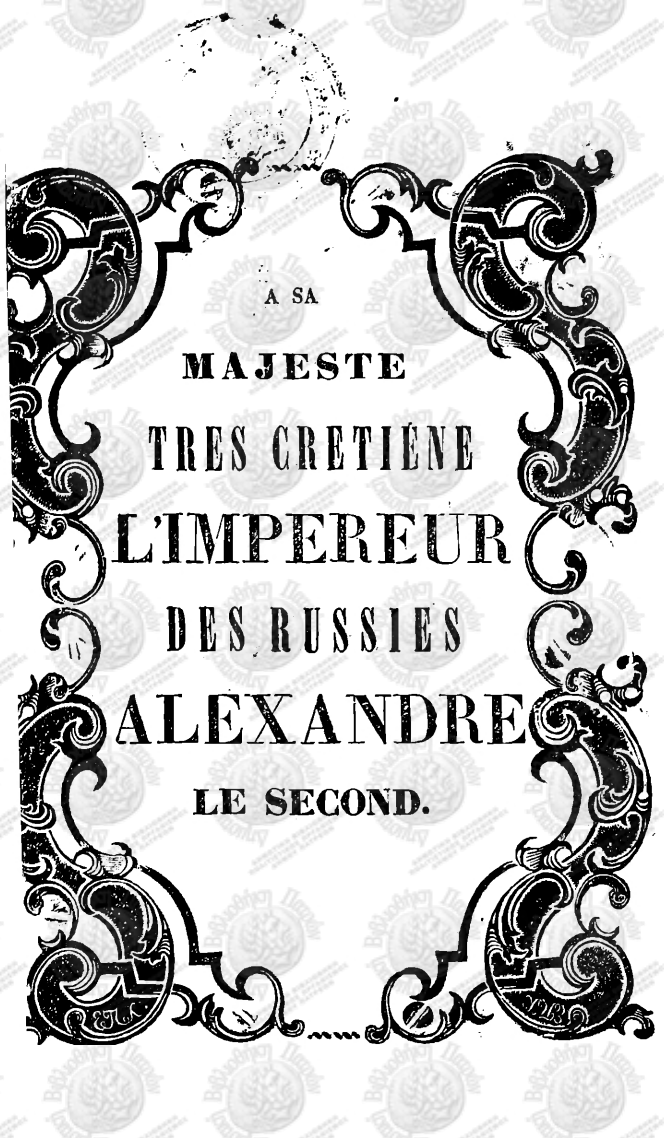
ST. D: 2831

Πάν αντίτυπον μὴ φέρον τὴν ὑπογραφήν καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ ἐκδότου, θεωρεῖται κλεψιμύθη.

G. A. S. & Co.

415
PA.
4155

MINISTRY OF INTERIOR
MOSCOW

A SA

MAJESTE
TRES CRETIENE
L'IMPEREUR
DES RUSSIES
ALEXANDRE
LE SECOND.

SIRE !

La Grèce naguère glorieuse, fut, il n'y a pas long temps, le théâtre de la destruction, du ravage et de la plus affreuse tyrannie. La violence des Musulmans déchirait ses malheureux habitans, s'emparant de leur patrimoine, et s'attaquant à leur honneur; soupirant sous le joug d'un gouvernement despotique, qui s'enivrait des gémissemens, et tressaillait de joie à l'aspect de leur sang abondamment versé, ne pouvant plus supporter la honte de l'esclavage et de la plus revoltante tyrannie, saisirent les armes, en jurant de mourir pour la liberté ! et pleins de patriotisme, animés de leur sainte religion, coururent sur les montagnes privées de tout les moyens, se battirent contre leur tyrans. Les nouveaux héros de la Grèce sacrifiaient sur l'autel de leur patrie leurs femmes, leurs enfans et leur vies mêmes, de sorte qu'ils s'immortalisèrent par leur

courage et leur sacrifice; toute l'Europe admira leur générosité et accourut à leur secours.

Les chefs se signalèrent par leur courage comme véritables descendants de Léonidas, comme lui versèrent leur sang pour leur patrie et leur religion; et moi Sire, je suis fils d'un de ses héros: je suis fils du vainqueur du village de Lévide: je suis fils d'Anagnosti Striftombola, celui qui par sa mort héroïque remporta la première victoire sur les Turcs; celui qui le premier saisit les armes et se battit, avec quarante huit braves compagnons, contre dix mille Turcs et par cette victoire posa la première base de l'édifice de la régénération de la nation Grécque.

Les mânes de ses généreux guerriers se révoltent contre l'ingratitude avec la quelle le Gouvernement de la Grèce recompensa leurs héroïques services, c'est-à-dire il laissa leur veuves et leurs enfans sans le moindre secours; la veuve d'Anagnosti Striftombola et ses filles

éprouvent toute sorte de privations, tandis que des dotations et des pensions sont données avec profusion à d'autres familles moins dignes que la famille de Striftombola.

Et moi Sire ! j'ai servi ma patrie après la mort de mon père, mais tous ces sacrifices ne m'ont servi à rien, les biens de nation étant le partage des puissans.

Le feu de la liberté qui enfla les coeurs généreux inspira l'auteur du présent poème à décrire avec sangfroid et impartialité ces verités historiques, et voulant mettre du baume sur mes plaies, m'offrit comme un présent son travail précieux, que j'ai accepté avec reconnaissance, et après beaucoup de peines et de difficultés, je suis parvenu enfin à surmonter les frais d'impression, et le voilà publié.

En publiant ce moment historique. contenant les hauts faits d'armes de nos pères à qui autre, Sire!

si ce n' est à V. M. pourrai-je le dédier A. V. M.,
dont les augustes ancêtres, par leur puissante protection
secoururent la Grèce.

A. V. M. le protecteur né de tous les chrétiens.
La patrie et la religion est le sujet de cet ouvrage.

Agréez, Sire, cet humble hommage de mon profond
respect que j' ai l' honneur de déposer aux pieds de
V. M. Impériale.

—
Votre tres-humble et tres-obéissant serviteur

GEORGES A. STRIFTOMBOLA.

ΤΩ
ΦΙΛΟΧΡΙΣΤΩ
ΚΑΙ ΘΕΟΣΤΕΠΤΩ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡΙ
ΠΑΣΩΝ ΤΩΝ ΡΩΣΣΙΩΝ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΩ
ΤΩ ΔΕΥΤΕΡΩ
ΑΝΑΤΙΘΕΙΝ
Ο
ΕΚΔΟΤΗΣ

Μεγαλειότατε !

Ἡ ποτὲ ἔνδοξος καὶ ἱερὰ γῆ τῆς Ἑλλάδος, πρὸ ἐλπίγων ἀκόμη χρόνων, ὑπῆρξε τὸ θέατρον τῆς καταστροφῆς, τῶν λεηλασιῶν καὶ τῆς ἐρημώσεως τῆς τυραννίας !

Ἡ Ὀθωμανικὴ καταδυναστεία κατεσπάραττε τοὺς δυστυχεῖς αὐτῆς κατοίκους ἀφηρηπάζουσα τὰς περιουσίας των καὶ βεβηλώνουσα τὴν τιμὴν των !

Στενάζοντες οἱ δυστυχεῖς οὗτοι ὑπὸ τὸ βάρος μιᾶς δεσποτικῆς Κυβερνήσεως, ἐντρυφώσης ἐκ τῶν στεναγμῶν των, καὶ σκληρώσης ἀπὸ χαρὰν ἐκ τῆς θεᾶς τοῦ ἀχνίζοντος αἵματός των, δὲν ᾔδυναντο πλέον νὰ ὑποφέρωσι τὴν ἀτίμωσίν των, τὸ αἶσχος τῆς δουλείας, καὶ τὴν ἀφόρητον τυραννίαν ! Διατελοῦντες εἰς τοιαύτην κατάστασιν ἀπελπισίας,

ἔδραξαν ἅπαντες τὰ ὅπλα καὶ ὁμώσαντες τὸν τρομε-
ρὸν ὄρκον τοῦ θανάτου ἢ τῆς ἐλευθερίας, ἔσειραν τὰ
ξίφη των καὶ πλήρεις πίστεως καὶ πατριωτισμοῦ,
καταλιμπάνοντες τὰς ἐστίας των περιεφέροντο ἐπὶ
τῶν ὁρέων, γυμνοὶ καὶ πεινασμένοι, ἐπολέμουν κατὰ
τῶν τυράννων των !

Οἱ νέοι τῆς Ἑλλάδος ἥρωες ἐθυσίασαν ἐπὶ τοῦ
βωμοῦ τῆς Πατρίδος γυναῖκας, τέκνα, περιουσίας,
ἠγωνίσθησαν μέχρι τῆς τελευταίας ρανίδος τοῦ αἵ-
ματός των !

Τοιοῦτοι ἀνεδείχθησαν οἱ ἀείμνηστοι ἐκεῖνοι ἄν-
δρες, οἵτινες διὰ τῆς ἀνδρείας των ἐξέπληξαν τὴν
Εὐρώπην ! καὶ διὰ τὰ παθήματά των ἐκίνησαν τὴν
συμπάθειαν ὅλων τῶν ἐθνῶν ! Οἱ ὀπληρχηγοὶ των
ἐδείχθησαν ἄξιοι ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων ἡρώων τῆς
Ἑλλάδος, χύσαντες τὸ αἷμά των ὑπὲρ τῆς Πατρί-
δος καὶ τῆς ὀρησκειᾶς !

Κ' ἐγὼ εὐτυχῶς Μεγαλειότατε ! εἶμαι τέκνον
ἐνὸς τῶν ἡρώων τούτων· εἶμαι τέκνον τοῦ νικητοῦ
τοῦ Λεβειδίου, τοῦ σφραγίσαντος διὰ τοῦ θανάτου
του τὴν πρώτην καὶ ὑπερένδοξον τῶν Ἑλλήνων νί-
κην ! Εἶμαι υἱὸς τοῦ Ἀναγνώστου Στριφτόμπουλα
εἶμαι υἱὸς ἐκείνου, ὅστις πρῶτος ἔλαβε τὰ ὄπλα διὰ
τὴν ἐλευθερίαν, φανέντος γνήσιον τέκνον τῆς Ἑλ-
λάδος, πολεμήσαντος μὲ τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ
ἄνδρας κατὰ δέκα περίπου χιλιάδων ἐχθρῶν ! καὶ
διὰ τοῦ θανάτου του ἔρριψε τὸν πρῶτον θεμέλιον
λίθον εἰς τὸ οἰκοδόμημα τῆς Ἑλληνικῆς παλλιγ-
γεννεσίας !

Τεσσαράκοντα ἔτη παρήλθον ἤδη καὶ εἰσέει τὰ
δοσὰ τῶν ὑπὲρ Πατρίδος πεσόντων καλύπτουσι τὸ
ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος, μαρτυροῦντα τὰ ἀθάνατα κα-
ταρνώματά των ! Αἱ σκιαί τῶν ἡρώων τούτων δυσά-
νασχετοῦσι καθωρῶσαι τὴν ἀχαριστίαν, δι' ἧς ἡ Κυ-

ἐέρνησις τῆς Ἑλλάδος ἀνταμείβει τὰς ἡρωϊκὰς τῶν
πράξεις, ἀφῆσασα νὰ στεναίωσιν αἱ γυναῖκαις τῶν
καὶ τὰ τέκνα τῶν ὑπὸ τὸ βάρος τῆς πείνης !

Ἡ σύζυγος τοῦ Ἀναγνώστου Στριφτόμπολα καὶ
αἱ θυγατέρες του στεροῦνται σήμερον τοῦ ἐπιουσίου
ἄρτου ! Ἐνῶ προικοδοτήσεις πλούσιοι καὶ συντάξεις
χωρηγοῦνται εἰς ἄλλους ἀναξίως.

Ἡγωνίσθην κ' ἐγὼ ἐφαμίλως τοῦ πατρός μου με-
τὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς Πατρίδος μου· ἀλλ'
ὅλαι αἱ θυσίαι αὗται εἰς οὐδὲν μοὶ ὠφέλησαν· δυ-
στυχῶς τὰ ἱερώτερα δίκαια κατεπατήθησαν, ἐπιδα-
ψίλευομένων τῶν ἀγαθῶν τοῦ ἔθνους εἰς τοὺς ἰσχυ-
ροὺς καὶ κόλακας.

Τὸ θερμαῖνον καὶ εὐγενὲς πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας,
αἱ δυσχέρειαι τῆς ἀξιοδακρύτου καταστάσεως τῆς
οἰκογενείας τοῦ ἥρωος Στριφτόμπολα, καὶ ἡ λήθη τῆς
Κυβερνήσεως, παρώτρυναν τὸν ποιητὴν τοῦ παρόντος

ποιήματος, ἵνα περιγράψῃ ἀπαθῶς καὶ ἀμερολήπτως
τὰς ἱστορικὰς ταύτας ἀληθείας, καὶ θέλων νὰ ρίψῃ
βάλαμον εἰς τὰς πληγὰς μου, μοὶ πρόσφερε δῶ-
ρον τοὺς πολυτίμους κόπους του, τοὺς ὁποίους μετὰ
βαθείας εὐγνωμοσύνης ἐδέχθην.

Μετὰ πολλοὺς ἀγῶνας καὶ δυσχερείας κατόρθωσα
νὰ ὑπερνικήσω τὰς δαπάνας τῆς ἐκτυπώσεώς του·
καὶ ἰδοὺ σήμερον ἐξέρχεται εἰς τὴν δημοσιώτητα.

Δημοσιεύων ὅθεν τὸ ἱστορικὸν τοῦτο ποίημα Με-
γαλειότατε ! πρὸς ποῖον ἄλλον ἡδυνάμην νὰ ἀφιε-
ρώσω τὰς μεγάλας ὑπὲρ Πατρίδος θυσίας, τοὺς ἀ-
γῶνας, καὶ τὸ χυθὲν ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος
γενναῖον τοῦ Πατρός μου αἷμα ; Εἰς ποῖον ἄλλον
ἡδυνάμην νὰ ἀφιερώσω ὅλα ταῦτα, ἢ εἰς τὴν ΥΜΕΤΕ-
ΡΑΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗΝ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΤΑ ;
Πρὸς ΣΕ μόνον Μεγαλειότατε ἀνήκει τὸ πατριωτι-
κὸν τοῦτο ἔργον ! Πρὸς ΣΕ, τοῦ ὁποίου οἱ πρόγονοι

τοσοῦτον γενναίως καὶ πατρικῶς συνέδραμον τὴν
Ἑλλάδα!

ΠΑΤΡΙΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΙΣ εἶνε ἡ ὑπόθεσις τοῦ ἀνά
χειρας ποιήματός! Τὰ δύο πάντα ὅθεν τολμῶ νὰ
θέσω εἰς τοὺς πόδας τοῦ **ΘΕΟΣΤΗΡΙΚΤΟΥ ΑΥΤΟ-**
ΚΡΑΤΟΡΙΚΟΥ ΣΟΥ ΘΡΟΝΟΥ, καὶ νὰ παρακαλέσω
τάπεινῶς τὴν **ΣΗΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗΝ ΜΕΓΑ-**
ΛΕΙΟΤΗΤΑ, ἵνα δεχθῇ αὐτὸ εὐμενῶς.

Ἐν Πάτραις τὴν 30 Ἰουλίου 1860

Ὑποσημειοῦμαι εὐσεβάστως
ΤΗΣ ΥΜ. ΑΥΤΟΚΡ. ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΤΟΣ

Ταπεινότατος καὶ ὑποκλινέστατος
δούλος

Γεώργιος Α. Στριφτόμπολας.

Πρὸς τὸν Κύριον Γεώργιον Α. Στριφτόμπολα.

Φίλτατε Κύριε !

Ὁ ἔνδοξος πατήρ Σου μοι ἐχωρήγισε τὸ ὑψηλὸν καὶ ἱερὸν θέμα τῆς στιχουργείας ταύτης· ὁ πατήρ Σου, μοι ἔδωσε τὴν εὐεργετικὴν ἀφορμὴν, νὰ θυσιάσω μερικὰς τεθλιμένας ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, . . . γράφων ὑπὲρ τῆς Πατρίδος μου καὶ τῆς ἐλευθερίας τῶν Λαῶν. Ὁ Πατήρ Σου τέλος, ἐνέπλησε τὴν καρδίαν μου τῶν εὐγενεστέρων συγκινήσεων, καὶ τὸ πνεῦμα μου τῶν οὐρανίων ἐκείνων στοχασμῶν, ὑφ' ὧν χαίρουσα ἡ θνητὴ ὕπαρξις, εἰσδύει εἰς τὰ μυροβαλοῦντα ἐκεῖνα νέφη ὅπου τὸ μέγα μέλλον τῆς θείας Σοφίας μᾶς περιμένει !

Λοιπὸν κ' ἐγὼ, ἔχω καθήκον ἀπαραίτητον νὰ σοὶ προσφέρω δῶρον τὸ ἀνὰ χειρὸς χειρόγραφον ποιήματά μου, ὅπερ δύνασαι νὰ φέρῃς ἐλευθέρως εἰς τὴν δημοσιότητα, καὶ δι' αὐτοῦ νὰ ἐξηλεώσης μικρόν τι τὴν λησμόνηθεῖσαν, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ Πατρὸς Σου ἱερὰν Σχιάν !

Τοὺς πικροὺς κόπους τῆς ποιήσεώς μου ταύτης, εἰς οὐδένα ἄλλον δύναμαι νὰ προσφέρω δῶρον, εἰμὴ μόνον πρὸς Σὲ τὸν ἀγαθὸν καὶ μονογενῆ υἱὸν τοῦ

Πρωτομάρτυρος ἡ καὶ πρωταγωνίστου Ἀναγνώστου Στριφτόμπολα! Προσφέρων ὄθεν αὐτούς, Σοὶ λέγω καθ' ὑποβολὴν Ἐκείνου, « Γίνου ἄξιος τοῦ Πατρός Σου! » μὴ ποτὲ παύσης δικαιόνων τὸ αἵματωμένον ἐκεῖνο Μνῆμα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου, μετὴν σκιὰν τοῦ ἥρωος Ἀναγν. Στριφτόμπολα, ἐπικάθητε μειδιδῶσα ἡ πατριωτικὴ εὐγένεια τοῦ αἵματος ἡμῶν! »

Ναὶ φιλτατε Γεώργιε! ἐνθυμοῦ ὅτι εἶσαι υἱὸς τοῦ Ἀναγνώστου Στριφτόμπολα! Ἐνθυμοῦ ὅτι εἶσαι υἱὸς τοῦ Ἡρώος ἐκείνου, ὅστις ὑπερασπιζόμενος τὴν Πατρίδα, ἔχυσεν ὑπὲρ αὐτῆς τὸ γενναῖον αἷμά του, ἐνέπλησέ τρόμον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν βαρβάρων, καὶ κατατφάζων τὴν τυραννίαν, ἔπεσεν ἐπὶ τῶν πρώτων θεμελίων τῆς ἐλευθερίας μας! Εἰς τὰς φλέβας Σου, Γεώργιέ μου, κυκλοφορεῖ τὸ ἀνδρεῖον αἷμα τοῦ πατρός Σου! Τὸ γνωρίζω κάλλιστα, διότι ἀπὸ τὸν καιρὸν καθ' ὃν Σ' ἐγνώρισα, περὶ πολέμων, περὶ νικῶν, καὶ περὶ τοῦ πατρός Σου σ' ἤκουσα πάντοτε νὰ μοῦ ὁμιλῇς.

Ἐνῷ αἱ φλόγες τῆς Ἐπαναστάσεώς μας ἐξαπλοῦντο καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐνῷ τὰ αἵματα τῶν πατέρων μας κατέβρεχον τὸ ὑπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν πάτριον ἔδαφός μας, ἡ ἁγία ψυχὴ τοῦ φονευθέντος πατρός Σου, ἰσταμένη ἐπὶ τῶν οὐρανίων θόλων, ἐθαύμαζε τὰς ἀνδραγαθίας των, καὶ ἐδέετο τῷ Θεῷ ὑπὲρ τῆς νίκης καὶ ἀπελευθερώσεώς των.

Ποσάκις ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός, ἐνῷ οἱ γενναῖοι
ὀπλῆται Ἕλληνες ἐπαναπαύοντο εἰς τὰς ἀγκάλας
τοῦ Μορφέως, ποσάκις λέγω ἡ μακαρία ψυχὴ τοῦ
Ἀναγνώστου Στριφτόμπολα δὲν ἐγκατέλειπε τὴν ἐν
τῷ Παραδείσῳ θέσιν τῆς, καὶ πετώσα ὁμοῦ μὲ τὰς
δρυσώδεις καὶ λεπτὰς τοῦ μεσονυχτίου αὔρας ἐπὶ
τῶν κοιμωμένων Ἑλλήνων, δὲν ἀνεζήκει τὸν μονο-
γενῆ υἱόν του; Ἀνεζητοῦσε Σὲ, ὦ Γεώργιέ μου!
Ἐπεθύμει νὰ πληροφορηθῇ ἰδίῳις ἔμμασι περὶ τῶν
πράξεών σου!—Ὅστις ἔβλεπεν αὐτὸν ἐπιστρέφοντα
διὰ τὸν παράδεισον, ἤθελε τὸν ἰδεῖ κατεύχαρι-
στημένον, διότι πάντοτε σ' εὔρε ἀγρυπνοῦντα κ' ἐ-
στηριγμένον ἐπὶ τῶν αἵματωμένων ὀπλῶν σου· καὶ
δὶς εἶδε καταρρέον τὸ γενναῖον αἷμά σου, ἀπὸ τὰς ὀ-
ποίας ἔλαβες παρὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος πληγὰς.

Ἄν καὶ δυστυχῶς ἡ ἐπικατάρατος ὀρφανεῖα Σ' ἐ-
πεσκέφθη εἰς τὴν ἀνθηρὰν ἡλικίαν σου, ἂν καὶ δυστυ-
χῶς παρ' ὅλων ἐλθισμονήθης, καὶ παρ' αὐτῆς ἀκόμη
τῆς Κυβερνήσεως, τῆς ἐχούσης ἱερὸν χρέος νὰ σὲ
περιθάλψῃ καὶ ἱκανοποιήσῃ, μ' ὅλα ταῦτα ἀρκετὰ
ἐπράξας, ἀρκετὰ ἡγωνίσθης, καὶ ἀρκετὰ ἐξηλέωσας
τὴν Ἀγίαν Σχιὰν τοῦ σφαγιασθέντος διὰ τὴν Πατρί-
δα Ἀναγνώστου Στριφτόμπολα!

Πρὸς Σὲ λοιπὸν καὶ μόνον, ὦ φίλτατέ μοι ἀνέκει
τὸ ἱστορικὸν τοῦτο γεγονός· πρὸς Σὲ καὶ μόνον ἐκρι-

να δίκαιον, ἵνα προσφέρω δῶρον τοὺς γλυκυπέκρους
κόπους, οὓς ὑπέστην διὰ τὴν περιγραφὴν τῆς ποιή-
σεώς μου ταύτης.

Μετὰ τοῦ βιβλίου μου ὄθεν τούτου, δέχθητι Σὲ
παρακαλῶ τὸν ἐγκάρδιον ἄσπασμόν μου, καὶ τὴν
βαθεῖαν συνάμα καὶ εἰλικρινεστέραν ἔκφρασιν τῆς
πρὸς Σὲ ὑπολήψεως καὶ ἀγάπης μου.

Σφίγγων τὴν δεξιάν Σου, ὑποσημειῶμαι προθυ-
μότατος.

Φίλος Σου
Π. Ε. ΙΑΤΡΙΔΗΣ.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Μάχεσθε ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος !

ΠΑΤΡΙΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΙΣ! Εἶναι δύο ὑψηλὰ ὄνόμενα, τὰ ὅποια ὁ ἀληθὺς ἄνθρωπος ὠφείλει νὰ σέβεται, καὶ διὰ τῶν ὁποίων τὴν σωτηρίαν ἐν καιρῷ ἀνάγκης χρεωσεί νὰ θάλλῃ εἰς κίνδυνον καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν του !

Διὰ τὴν Ὁρησκειὰν καὶ τὴν Πατρίδα οἱ ἥρωες τοῦ ἔτους 1821, ἐπαναστατήσαντες ἀπέναντι ἀπειραρρίθμων ἐχθρῶν, ἔχυσαν τὰ πολύτιμα αἱματὰ των καὶ διὰ τοῦ θανάτου των ἐξηγόρασάν τὴν αἰχμαλωτισθεῖσαν πατρίδα των, καὶ ἔσωσαν τὴν διακινδυνεύσαν Ὁρησκειὰν των !

Καὶ ποῖον ἄλλο μεγαλῆτερον τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τῆς Ὁρησκειᾶς !

Ὁ πατριωτισμὸς, ἡ γλυκητάτη ἐκείνη συμπάθεια τοῦ ἀνθρώπου, ἥτις διδάσκει αὐτὸν φυσικῶς νὰ ἐργάζεται διὰ τὴν πρόοδον καὶ τὴν τελείαν εὐδαιμονίαν τῆς πατρίδος καὶ ὅλης ἐν γένει τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ Ὁρητρεία ἡ μεγαλητέρα καὶ ὑψηλοτέρα σοφία

τοῦ Ὑπερτάτου ἐκείνου ὄντος, ἡ γλυκητάτη αὕτη ἐλπίς τῶν χριστιανῶν, ἡ θρησκεία, ἥτις μᾶς ἀποκαθιστᾷ ἐναρέτους, δικαίους, φιλευσπλάγχχους, καὶ καλοκαγάθους· ἡ θρησκεία, ἥτις μᾶς διδάσκει τὰ ὑψηλότερα ἐν τῷ κόσμῳ μαθήματα, ν' ἀπέχωμεν τοῦ φόβου, νὰ ὁδηγῶμεν τοὺς ἀποπλανημένους, νὰ ἐπισκεπτώμεθα τοὺς πάσχοντας, νὰ ψωμίζωμεν τοὺς ἐνδεεῖς, νὰ φοβώμεθα καὶ τρέμωμεν τὸν Θεὸν εἰς τὰς κακὰς πράξεις μας· ἡ θρησκεία τέλος πάντων αὕτη, ἥτις μᾶς κατακρατεῖ ὡς διὰ χαλινοῦ ἐντὸς τῶν ἐναρέτων καθήκοντων, καὶ ἥτις μᾶς κυβερνᾷ διὰ τῆς μεγαλητέρας ἰσορροπίας.

Τὴν θρησκείαν λοιπὸν ταύτην λατρεύουσιν ὅλα τὰ ἔθνη ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς κανόνας. Τὴν ἀγίαν ταύτην θρησκείαν ἐλάτρευον καὶ οἱ πρόγονοί μας, καὶ ταύτην δοξάζομεν καὶ ἡμεῖς σήμερον, ἣν παρ' αὐτῶν ἐκληρονομήσαμεν.

Πόσα αἵματά χιλιάδων ἀνθρώπων δὲν ἔρρευσαν διὰ τὴν θρησκείαν ταύτην; ! καὶ πόσα ἰσχυρὰ βασιλεία δὲν ἤγγισαν τὴν καταστροφὴν των; !

Μάχεσθε ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος!

Δι' αὐτὰ μόνον τὰ δύο ὑψηλὰ ὀνόματα ὀφείλει
ὁ ἄνθρωπος ν' ἀποθάνῃ!

Εἰς ἀληθῆς πατριώτης, πρέπει νὰ τρέφῃ τὰ γεν-
ναιότερα καὶ τριφερώτερα αἰσθήματα πρὸς τὴν γῆν
ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλει τὴν ὑπαρξίν του·
πρὸς τὴν γῆν λέγω ἐκείνην, ἀφ' ἧς εἶδε κατὰ πρῶ-
τον τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα.

Ὁ Ἔρως λοιπὸν πρὸς τὴν πατρίδα δὲν εἶναι μία
πρόσκαιρος ὁρμὴ τῶν παθῶν, δὲν εἶναι μία ἐφήμερος
τῆς ψυχῆς μας διάθεσις, δὲν εἶναι πνεῦμα τῶν πα-
ρελθόντων αἰώνων, ἀλλ' εἶναι ἐν ἀκοίμητον καὶ
θεῖον αἶσθημα, ἐμπνεόμενον καὶ ζωογονούμενον ἀπ'
αὐτῇ τὴν ἰδίαν φύσιν, τὸ ὁποῖον μεθ' ἡμῶν ζεῖ καὶ
μεθ' ἡμῶν ἐνταφιάζεται.

Τὸ αἶσθημα τοῦτο τῶν ὄντως ἀληθῶν πατριωτῶν,
περὶ οὐδενὸς ἄλλου ἀντικειμένου ἀσχολεῖται, εἰμὴ
μόνον περὶ τῆς εὐδαιμονίας τῆς πατρίδος καὶ τοῦ

ἔθνους, τοῦ ὁποίου ἀπαρτίζουσι μέλη, καὶ ἐπάσης τῆς ἀνθρωπότητος.

Καθ' ὃν καιρὸν ἡ πατρίς μας ἔφερε τὸ δυσβάστακτον καὶ ἐπαχθὲς βάρος τῆς Τουρκικῆς δυναστείας, καὶ καθ' ὃν καιρὸν οἱ γενναῖοι ἥρωες τῆς ἀπολευθερώσεώς της ἐπότιζον τὴν γῆν αὐτῆς μετὰ αἱματὰ των, ἐγὼ δυστυχῶς ἤμην ἀκόμη ἀρκετὰ νέος καὶ ὁ βραχίων μου ἀδύνατος, οὐδαμῶς πρὸς αὐτὴν ἡδύνατο νὰ συντελέσῃ.

Θεωρῶν σήμερον τὸ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν αἰώνων ὑπερένδοξον ἔθνος μου, νὰ πνέῃ τὴν ἐλευθέραν τῆς ἀνεξαρτησίας αὔραν, ν' ἀκολουθῇ τὰ ἴχνη τῶν ἡοικῶν προδδων, τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ τῆς εὐγενείας, νὰ ἐξυπνᾷ τὴν ἐπ' αὐτοῦ προσοχὴν τῶν ξένων ἑθνῶν (μετὰ τῶν ὁποίων ἐντὸς ὀλίγων ἰσως χρόνων δύναται νὰ φιλογεικήσῃ περὶ τῶν πρωτείων)· οὐδεμίαν εὐτυχῶς δύναμαι νὰ προσφέρω πρὸς αὐτὸ βοήθειαν, ἐκτὸς ἐκείνης, τοῦ νὰ χύσω δύο θαλερὰ δάκρυα εὐγνώμοσύνης, ἐν τῇ ἀναμνήσει τῶν ἐλευθερωτῶν του !

Καὶ ποίαν ἄλλην μεγαλητέραν ἐκδοῦλευσιν δύναται τις νὰ προσφέρῃ εἰς τὸ Πανελλήνιον ἅπ' ἐκείνην τοῦ νὰ ἐξυμνήσῃ τοὺς ἥρωας τῆς ἐλευθερίας του ; ποίαν ἄλλην γλυκυτέραν ἔδον ἢν δύναται νὰ αἰσθανθῇ ἡ καρδιά του ἐκτὸς αὐτῆς, ἀναγινώσκων τὰς ὡς μυθώδεις, πλὴν βεβαίας ἀνδραγαθίας τῶν προπατόρων του ;

Πολλοὶ ἕως σήμερον συνέγραψαν τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐπαναστάσεώς μας, καὶ οὐκ ὀλίγον ἐξύμνησαν τοὺς εὐεργέτας καὶ ἐλευθερωτὰς τῆς Πατρίδος μας ! Ἐξ ἀγνοίας φαίνεται ἰσῶς, πᾶρετήρησα μὲ θαυμασμόν μου, ὅτι δὲν ἔδοσαν, τὴν ὁποίαν ὥφειλον νὰ δώσουν ἀξίαν πρὸς τὸν ἥρωα, τὸν ὁποῖον ἐπιχειρῶ ἤδη νὰ ἐξυμνήσω ἐν τῷ παρόντι ποιηματίῳ μου **ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΝ ΣΤΡΙΦΤΟΜΠΟΛΑΝ !!**

Εὐγνωμονῶ αὐτοὺς, καὶ τοὺς εὐγνωμονῶ, διότι ἐγκατέλειπον καὶ πρὸς ἐμὲ νὰ ἐκπληρώσω τὸ ἅγιον τοῦτο πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὸν ἥρωα ἱερὸν καθήκον !

Πρὸς ἐξιστόρισιν τῶν ἀνδραγαθιῶν του, ἐξέλεξα τὴν διὰ τῆς ποιήσεως περιγραφὴν, καὶ ἄρκετὰ γνωρίζω τὸ ὁποῖον ἐπεχείρησα δυσχυρέστατον ἔργον. Ἐλπίζω ὅμως εἰς τὴν ὁποίαν βλέπω τὴν στιγμὴν ταύτην ἐπὶ τῶν νεφελῶν αἱματοβαφῇ σκιᾶν τοῦ ἥρωος, ὅτι θέλει ἀναζωοπυρῆσθαι τὴν φαντασίαν μου καὶ ἐνισχύσῃ τὸν ἀδύνατον κάλαμόν μου εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν ἀληθειῶν τούτων.

Ὁ **ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΣΤΡΙΦΤΟΜΠΟΛΑΣ**, κυρίως Δημήτριος ὀνομάζετο, ἐγεννήθη κατὰ τὸ ἔτος 1778· ἦτον υἱὸς τοῦ Ἀργυρίου Στριφτόμπελα καὶ ἑγγονος τοῦ Δημητρίου Στριφτόμπολα, τοῦ εἰς τὸν Ἀλμυρὸν τῆς Λακωνίας φονευθέντος τὸ 1778.

Οἱ γονεῖς αὐτοῦ, θέλοντες ἵνα τὸν διδάξουν τὰ ὅσα ἐν τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ ἡδύνατο νὰ σπουδάσῃ ἄνθρωπος, ἐνεπιστεύθησαν αὐτὸν εἰς τὴν αὐστηρώτητα τῶν διδασκάλων· καὶ ὡς φύσει ἐπιμελῆς, ἔμαθεν ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα καὶ οἱ διδάξαντες αὐτὸν ἐγνώριζον. Ἐκ τῶν γραμματικῶν τούτων λοιπὸν γνώτεών του ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα α' Ἀναγνώστης.»

Ἐπειδὴ ὁμως κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ Στριφτόμπολαϊκὴ οἰκογένεια ἦτο ἐπίφοβος πάντοτε τοῖς Τούρκοις, ἐνεκα τῆς στρατιωτικῆς τῆς ἰσχύος, ἐκατέτρεχον θηρειωδῶς αὐτήν· καὶ τότε ἠνάγκασαν τὸν Ἡρώα μας νὰ καταφύγῃ μετὰ τοῦ πατρὸς του Ἀργυρίου Στριφτόμπολα καὶ τοῦ θεῖου του Θεοδώρου Κολοκοτρώνη (α) καὶ λοιπῶν ἄλλων καπετανέων, καὶ ἐπὶ τῇ ἐλπίδει τῶν ὀπλῶν των, νὰ περιπλανῶνται ἐπὶ τῶν ἀγρίων τῆς Λακωνίας ὄρεων, ἀγροντες τὸν ληστρικὸν βίον· ἀλλὰ πάντοτε κατατρέγμένων ὄντων καὶ μὴ δυναμένων οὔτε εἰς αὐτὴν τὴν Σωτήριον τῆς Λακωνίας γῆν νὰ πατήσωσι, εἰς τὴν ὁποίαν εὔρισκον πάντοτε ἀσφάλειαν, ἠναγκάσθησαν, ἐναντίον τῆς ζωηροτέρας θελήσεώς των, νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν φιλτάτην καὶ ἱερὰν γῆν τῆς Πα-

(α) Ὁ Πάππος τοῦ Ἡρώος Αναγ. Στριφτόμπολα, Δημήτριος Στριφτόμπολας εἶχε σύζυγον τὴν ἀδελφὴν τοῦ Κωνστ. Κολοκοτρώνη, πατρὸς τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη.

τρίδος των, καὶ φυγόντες διὰ νυκτός, εὔρον ἄσυλον· εἰς τὴν ὠραὴν τῆς Ζακύνθου Νήσον.

Ἡ Ἑλληνικὴ ζωηρότης των, ἤλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν Ἀγγλων, καὶ δόσαντες πρὸς αὐτοὺς βαθμοὺς ἀξιωματικῶν, κατετάχθησαν ὑπὸ τὴν Βρετανικὴν Σημαίαν· καὶ διὰ τῶν δπλων καὶ τῆς ἀνδρείας των ὑπερασπίσθησαν αὐτὴν, διαπρέψαντες εἰς τὰς μάχας τῆς Δίσσης, Μεσσήνης, καὶ Λευκάδος· (ἁγίας Μαύρας), πολεμήσαντες τοὺς τότε κρατοῦντας τὰ μέρη ταῦτα Γάλλους καὶ Ῥώσους.

Μαθόντες ὁμως μετὰ τέρψεως, ὅτι εἰς τὴν Ἡλείαν ἐπαναστάτησε κατὰ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης ὁ Ἀλιάγας ἢ Ἀλιφαρμάκης καλούμενος, καὶ ὅτι ἐπολιορκήσαν αὐτὸν οἱ ἐχθροὶ ἐντὸς μιᾶς Μονῆς (Μοναστηράκι καλούμενον), ἐγκατέλειψαν παρευθὺς ἅπαντες ἐκ συμφώνου τοὺς ὁποίους κατεῖχον βαθμοὺς, καὶ δραπετεύσαντες μετὰ πολλῶν ἄλλων ἐκεῖθεν εὐρισκομένων Καπετανέων Ἑλλήνων, ἔσπευσαν πρὸς βοήθειαν τοῦ πολιορκηθέντος Ἀλιάγα. Δυστυχῶς ὁμως κατατροποθέντος τούτου, οὐδεμίαν πρὸς αὐτὸν ἠδυνήθησαν νὰ παρέξωσι βοήθειαν· καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ διαμείνωσιν εἰς τὸ πάτριόν των ἔδαφος, ἐπέστρεψαν καὶ πάλιν καταθλιμμένοι εἰς τὴν ἐξορίαν των !

Ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ, κατευνασθεῖσα ἐπ' ὀλίγον ἡ Τουρκικὴ καταδίωξις των ἀπεφάσισαν, ἂν καὶ μὲ κίνδυνον πάντοτε τῆς ζωῆς των, νὰ ἐπα-

νέλθωσιν ἐν τῇ πατρίᾳ των γῇ· καὶ περὶ τὸ ἔτος 1814 ἀποχαιρετήσας ὁ Ἥρωας μας τὴν τερπνοτάτην ἐκείνην νῆσον τῆς Ζακύνθου, ἀπέπλευσε διὰ τὴν φιλτάτην του Ἑλλάδα!

Ἐπαγελθὼν οὗτος εἰς τὴν ἐν Καλαβρύτοις ἰδιαιτέραν πατρίδα του, ἐβλεπε νὰ παρέρχωνται τὰ ἔτη τῆς ζωῆς του μ' ἀγανάκτησιν, καὶ ἡ καθημερινὴ παρουσία τῶν ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος του, κατεβίβρωσκε τὴν ἀτρόμητον καρδίαν του, καὶ τῷ διῆγειρε ζωηρότερα τὰ ἐν τῇ ψυχῇ του φιλελευθερώτερα αἰσθήματα.

Ἦλθε τέλος πάντων τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, καὶ ὁ Ἀναγνώστης Στριφτόμπολας, εἶδε ἐσθραφανώμενας τὰς πολυστενάχτους ἐπιθυμίας του· ὅτε κατὰ τὸ ἔτος 1817 ἐμυήθη τὸ μυστήριον τῆς προσεγγιζούσης ἐθνεγερσίας!

Ὡς πιστότατον τῆς πατρίδος τέκνον, ἤρχισεν ἔκτοτε νὰ ἐργάζεται νυχθημέρῳ καὶ ἀκουράστως ὑπὲρ αὐτῆς· νὰ προετοιμάζῃ ὅπλα, πολεμοφόδια, ἱματισμοὺς κτλ. καὶ ἐν τῷ κρυπτῷ νὰ ἐξυπνᾷ τὰ πνεύματα τῶν συμπολιτῶν του, καὶ νὰ προπαρασκευάζῃ αὐτοὺς διὰ τὸν μέγαν καὶ ἱερὸν τοῦτον σκοπόν!

Κατὰ τὸ Σωτήριον ἔτος 1821, πρῶτος ὁ Ἀναγνώστης Στριφτόμπολας ἠγέρθη, καὶ ἡ κλαγγὴ τῶν ὅπλων τῶν τετρακοσίων ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν του γεν-

ναίων στρατιωτῶν, ἀντήχησε κατὰ πρῶτον εἰς τὰ ὑψηλά τῶν Καλαβρύτων ὄρη!

Ὁ μικρὸς, πλην ἰσχυρὸς οὗτος τοῦ Ἡρώς μας στρατὸς ἦτο καθ' ὅλα τακτικῶς ὀργανισμένος, πλουσιοπαρόχως τῶν ἀναγκαίων ἐφοδιασμένος, καὶ ταῦτα πάντα δι' ἰδίων αὐτοῦ ἐξόδων.

Ἐπὶ κεφαλῇς τοῦ ῥηθέντος στρατοῦ τοῦ εἶχε διορίσει καὶ δεκατρεῖς ἄλλους Καπετανέους· οὗτοι δὲ ἦσαν ὁ Σπυρίδων Κουκουνάρας, Ἀναγνώσης Κορδῆς (ὅστις ἦτο καὶ σημαιοφόρος του), Α· Πάτσιος, Γαλάνης, Χριστόδουλος καὶ Ἰωάννης Γκέρπεσιῶται, Γεώργιος Πατσιαβᾶς, Μῆτρος Μαντᾶς, Παναγιώτης καὶ Ζαφεύριος Νταβλαῖοι, Δημήτριος Μπαναβᾶς, Κυριαζῆς Καπελήσιος, Παναγιώτης Κόσκορης, καὶ Παναγιώτης Καραντζᾶς.

Πρῶτος λοιπὸν ὁ Ἀναγνώστης Στριφτόμπολας ἐπὶ τῆς ἱστορικῆς τῶν Καλαβρύτων γῆς, ἐξετύλισσε εἰς τὰς αὔρας τὴν Ἑλληνικὴν Σημαίαν, τὸν μυστηριώδη τῆς παλιγγενεσίας Φοῖνικα, καὶ μετὰ στήθεράν χεῖρα ὕψωσε τὴν λυσσῶσαν ἐκδικήσεως σπάθην του (α).

Ἐνωθέντες μετ' αὐτοῦ καὶ οἱ λοιποὶ τότε ἐν Κα-

(α) Σημειωτέον, ὅτι ἐν τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ ἐν Καλαβρυτοῖς οὐδεὶς ἄλλος εἶχε μεγαλύτερον ἐκείνου στρατιωτικὸν σῶμα.

λαβρύτοις εύρισκόμενοι όπλαρχηγοί, άπετέλεσαν ε-
να με τό έδικόν του στρατιωτικόν σώμα.

Ηνωμένοι λοιπόν ούτως, κατέκλεισαν τούς εκεί-
σε Τούρκους έντός τεσσάρων όχυρών πύργων, διοι-
κουμένων παρά τών 'Αρνάουτογλή (Βόιβοντα έν Κα-
λαβρύτοις,) Έμίν-Αγά και Πασσά καλούμενον,
Μπεουσγαλήν, Γιακούμπαγαν, και 'Ιμπαρίμ Παφίλια.
Τό δέ 'Ελληνικόν σώμα, όδηγεϊτο υπό τοῦ 'Αναγνώ-
στου Στριφτόμπολα, Β. και Ν. Πετμεζαίων, 'Ανα-
γνώστη Πετμεζά, Κωνσταντίνου Πετμεζά, 'Ασημά-
κη Σκαλτζά και Ν. Σολιώτου. οὔτοι μετά δεκαπεν-
θήμερον πολιορκίαν τών αποκλεισθέντων έν τοῖς
πύργοις Τούρκων, ήνάγκασαν αὐτούς νά ύποταχθώ-
σι και προσκαλέσαντες τόν 'Ηρώαμας 'Αναγνώστην
Στριφτόμπολαν, έκλεισαν μετ' αὐτοῦ συνθήκας, και
παραδόσαντες πρὸς αὐτόν τά όπλα των, ύπετάχθη-
σαν άμαχητί εις τήν έξουσίαν του. Μετά τήν έλω-
σιν όθεν τών έν Καλαβρύτοις όθωμανών, άπαντα
τά εκείσε 'Ελληνικά στρατεύματα έξεστράτευσαν
διά τήν Κόρινθον, πρὸς παλιορκίαν τών έν τῷ φρου-
ρίῳ αὐτῆς όθωμανών, και εκείθεν μετέβησαν εις Λε-
βειδιον, κόμην τῆς Τριπόλεως, όπως ενεργήσωσι
τόν αποκλεισμόν τῆς χώρας ταύτης.

Περί τήν 13ην τοῦ μηνός 'Απριλίου, συγκεντρο-
θέντες άπαντες οἱ γενναῖοι 'Ελληνες εις τήν ρήθεισαν
κόμην τοῦ Λεβειδίου μετά τών άρχηγών αὐτῶν Σω-

τηρίου Χαραλάμπους, Ἀναγνώστου Στριφτόμπολα, Βασιλείου καὶ Νικολάου Πετμεζέων, Σ. Θεοχαροπούλου, καὶ Ν. Σολιώτου, προετοιμάζοντο ἵνα ἀπρόσδοκῆτως εἰσβάλωσιν ἐντὸς τῆς ὀχυρώτατης Τριπόλεως καὶ πολιορκήσωσι τοὺς ἐκεῖ Βαρβάρους ἐχθροὺς τῶν! Κατὰ τὴν ἐποχὴν ὅμως ἐκείνην, μέγα σχέδιον! σχέδιον καταστρεπτικόν! ἐτίθετο εἰς ἐνέργειαν παρὰ τῶν ἐν Τριπόλει Ὀθωμανῶν. Δέκα περίπου τὸν ἀριθμὸν χιλιάδες Τοῦρκοι, ἵππεις τε καὶ πεζοί, ἐκ τῶν ἐκλεκτοτέρων καὶ ἐμπειροτέρων τοῦ πολέμου, διηρμήμιοι εἰς τρεῖς φάλαγγας, ἦσαν ἤδη ἑτοιμοὶ νὰ ἐκστρατεύωσι καθ' ὅλης τῆς Πελοποννήσου.

Τὸ σχέδιον τῶν χριστιανομάχων τούτων ὄντων ἦτο τρομερώτατον καὶ καταστρεπτικόν διὰ τοὺς δυστυχεῖς καὶ ἀπαρασκευάστους Ἕλληνας!

Ἡ πρώτη αὐτῶν φάλαγξ σκοπὸν εἶχε νὰ διευθύνθῃ εἰς Κόρινθον καὶ ἐνουμένη μετὰ τῶν ἐν Κόρινθῳ Τουρκῶν, νὰ καταλάβῃ τὴν παραλίαν γραμμὴν καὶ διὰ τῆς Ζαχώλης, Ἀκράτας, καὶ τοῦ Αἰγίου φθάσῃ εἰς Πάτρας. Ἡ δευτέρα αὐτῶν φάλαγξ, νὰ διέλθῃ ἀπὸ τὸ μεσόγειον τῆς Πελοποννήσου, καὶ διὰ τῶν Καλαβρύτων γὰ ἐνωθῇ μετὰ τῆς πρώτης εἰς Πάτρας. Ἡ δὲ τρίτη νὰ διέλθῃ διὰ τῆς Καριταίνης, Λεονταρίου, Φαναρίου, Πύργου, Γαστούνης, καὶ περῶσα ἀπὸ τοῦ Λάλα νὰ ἐνωθῇ μετὰ τῶν Λα-

λαίων Τουρκῶν, καὶ διευθυνθῇ καὶ αὕτη εἰς Πάτρας εἰς ἣν εἶχον προσδιορίσει τὴν τελείαν συγκέντρωσιν τῶν δυνάμεων των.

Οἱ Τούρκοι βέβαιοι διὰ τοῦ σχεδίου των τοῦτου ὄντες, ὅτι ἤθελον ὑποτάξῃ σχεδὸν ἅπασαν τὴν Πελοπόννησον, καθότι ἡσύχου ἔτι οὔσης αὐτῆς, καὶ οἱ ἄνθρωποι κατατρομασμένοι καὶ εἰς ἀπορίαν καὶ ἀμνηχανίαν ἐντὸς τῶν οἰκιῶν των εὕρισχόμενοι ἄοπλοι καὶ ἀπροπαρασκευάστοι πρὸς ἀντίστασιν· καὶ περιπλέον βλέποντες καὶ τὸ ἀτάραχον εἰσέτι τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος, καθὼς καὶ τῶν Αἰγαίων Νήσων, καὶ καταστραφέντων ἐν Βλαχία ἀπάντων τῶν Ἑλληνικῶν δυνάμεων· δι' ὅλα ταῦτα ἐθεώρουν τὸ τρομερὸν τοῦτο σχέδιον καθ' ὁλοκληρίαν τετελεσμένον!

Εὕρισκοντο ἤδη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ οἱ αἰμειβόμενοι οὗτοι σκοπεύοντες ἵνα ἐπιπέσωσιν ἀπροσδοκῆτως ἐπὶ τῶν δυστυχῶν Πελοποννησίων Ἑλλήνων καὶ καλῶς δολισιμένοι καὶ ἐγδυναμωμένοι ὄντες· μετὰ τὸ πῦρ καὶ τὸν σίδηρον εἰς τὰς χεῖρας νὰ κατασρέψωσιν αὐτοὺς διὰ τῶν λεηλασιῶν, τῶν φόνων, τῆς ἀγχόνης καὶ τῆς αἰχμαλωσίας! καὶ ἐνσπεύρωντες τὸν πανικὸν τρόμον καθ' ἅπασαν τὴν Πελοπόννησον καὶ τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα, ὑποτάξωσιν αὐτὴν καὶ ἐπαναφέρωσι τὴν πρωτέραν κατάστασιν τῶν πραγμάτων.

Ἔτοιμοι ὄντες ὥς εἴπωμεν, οἱ ἀγέρωχοι καὶ ὁγ-

ριώδεις οὔτοι ἐχθροὶ τῆς Πατρίδος πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ῥηθέντος σχεδίου των, ἐπληροφορήθησαν αἰφνης ὅτι, εἰς τὴν κώμην τοῦ Λεβειδίου, εὗρισκοντο τοῖς-θετημένοι κλέπται τινὲς ἐκ τῶν Ἑλλήνων (οὕτω πως τότε ἐκάλουν αὐτοὺς οἱ Τούρκοι); σκοπὸν ἔχοντες ἵνα στρέψωσι τὰ ὄπλα των κατὰ τῶν Τούρκων καὶ τὸ βῆμά των πρὸς τὴν Τρίπολιν.

Πληροφορήθέντες λοιπὸν οἱ Τούρκοι τὸ τοιοῦτον, καὶ προετοιμασμένοι ὡς ἀνωτέρω, καὶ περιπλέον μεθυσμένοι ἀπὸ τὰς προλαβούσας νύκτας των κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἐν Κεριτάλνῃ, Κερῆσαις, καὶ Βαλτεστίῳ, ἔξεστράτευσαν ἅπαντες ἱππεῖς τε καὶ πεζοί, καὶ κατὰ τὴν 14 Ἀπριλίου 1821 ἡμέραν Τετάρτην, ἐξελθόντες τὴν 4ην ὥραν μετὰ τὸ Μεσονύκτιον, καὶ περὶ τὸ λυκαυγὲς ἐφθασάν εἰς τὸ χωρίον Κάψα, ὥραν σχεδὸν τοῦ Λεβειδίου ἀπέχοντες, καὶ ἐκεῖ διαχωρίσθησαν κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Οἱ μὲν πεζοὶ ὀκτὼ περίπου χιλιάδες τὸν ἀριθμὸν κατέλαβον τὸν πρὸς τὸν ἄνω τοῦ Λεβειδίου ὄρεινόν δρόμον· οἱ δὲ ἱππεῖς δύο χιλιάδας σχεδὸν ὄρμησαν ἀπὸ τὸ κατῴθι τοῦ χωρίου μέρος καὶ κατέλαβον τὴν ἐκτεταμένην ἐκείνην πεδιάδα τοῦ Λεβειδίου· καὶ οὕτω πῶς ἐνόμισαν, θέτοντες ἐν μέσῳ τοὺς δυστυχεῖς Ἕλληνας, ὅτι εὐκόλως ἤθελαν κατασρέψει καὶ τὸν ἔσχατον αὐτῶν διὰ τοῦ πυρὸς καὶ τῆς μαχαίρας των!

Ὁ σκοπὸς (καρσούλιον) ὁμῶς τῶν Ἑλλήνων ὁ ἐπὶ τινος λόφου μεταξὺ Κάψιας καὶ Λεβειδίου εὐρισκόμενος, μόλις ἀπὸ μακρόθεν ἐξάνοιξε τοὺς ἐρχομένους Τούρκους, παρευθὺς ἐπυροβόλησε κατὰ τὸ σύνθημα, ὅπως λάβωσι γνῶσιν οἱ ἐν τῷ Λεβειδίῳ Ἕλληνες περὶ τῆς ἀφίξεως τῶν ἐχθρῶν των. Εἰδοποιηθέντων λοιπὸν τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν προσεγγίζουσαν ἤδη τῶν Τούρκων ἀφίξιν, συνήλθον ἅπαντες οἱ ἀρχηγαὶ των, καὶ συμβουλευθέντες τί ἄρα ἔπρεπε νὰ ἐπιχειρισθῶσι κατὰ τῆς ἐχθρικῆς ἐκείνης προσβολῆς, ἀπεφάσισαν ὁμοθυμαδὸν, ὅπως κλεισθῶσιν ἐντὸς τῶν ὀχυρωτέρων οἰκιῶν τοῦ χωρίου καὶ ἀντικροσθῶσι διὰ τῆς γενναιότητος καὶ ἀνδρείας τοὺς βαρβάρους ἐχθρούς των!

Καταλαβόντες ὅθεν ἀμέσως τὰς ὀχυρώτερας οἰκίας, διέταξαν πάραυτα τοὺς συντρόφους των, ὅπως ἀνοίξωσιν ἐν αὐταῖς πολεμίθρας (μασγάλια) καὶ προετοιμασθῶσι πρὸς ἀντίκρουσιν. Ἀλλ' ἐνῷ συνέβαινον ὅλα ταῦτα, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ἀπέναντι τοῦ χωρίου λόφους, τοὺς καταπλημμυρήσαντας ἐχθρῶν, θεωροῦν αἰφνὴς τὸ ἀναφανέν εἰς τὴν πεδιάδα τρομερὸν ἐκεῖνο ἱππικόν, ὅπερ λυσσωδῶς ὀρμώμενον κατεσχίασε τὸ ἀχανές ἐκεῖνο πεδῖον τοῦ Λεβειδίου. καὶ μόλις τούτου φανέντος, ὀρμησαν παρευθὺς καὶ οἱ ἐπὶ τοῖς λόφοις πεζοὶ Τούρκοι, ὀρούμενοι καὶ

ὑφ' οὖν τες κατὰ τῶν χριστιανῶν τὰ ἐλαφρά καὶ
στιλπνὰ ξίφη των!

Τὰ πρωτοφανέντα διὰ τοὺς δυσυχεῖς Ἑλλήδας ἐχ-
θρικά ταῦτα σμήνη! ἡ βάρβαρος αὐτῶν λύσσα! δι' ἧς
προέβαινον κατ' αὐτῶν, ἡ κλαγγὴ τῶν ἀργυροστίλ-
πνων ὅπλων των, τὰ καλπάσματα τῶν ὑπηρεφάνων
Ἀραβικῶν καὶ διὰ τὸν πόλεμον γεγυμνασμένων ἐ-
κείνων ἵππων των, ὁ μέγας θόρυβος τοῦ χρεμετι-
σμοῦ των, ἐνούμενος μὲ τὰς συνθλάφεις τῶν ἀπει-
ραβρίθμων ὅπλων των, ἀπετέλουσιν εἰς τὰ ὄμματα καὶ
τὰς ἀκοὰς τῶν Ἑλλήδων φρικῶδες! τρομακτικὸν!
καὶ καταχθονίον τι!

Ἰδόντες τότε οἱ δύστινοι οὔτοι, ὅτι ἀπέναντι τῆς
πληθυῖος ταύτης τοῦ ἐχθροῦ των, πάρομοιάζον ἓνα
τῆς ἄμμου κόκκον ἰδόντες τὴν μεγαλωτάτην μετα-
ξύ των ἀνισότητά, ἰδόντες τὰ πολλὰ πρὸς αὐτοὺς
ἐλλείποντα ἀναγκαῖα, τὸ ἀπροπαρασκευάστον τῆς
θέσεώς των καὶ τὴν ἀπειροπολεμίαν των δι' ὅλα
ταῦτα κατέλαβεν αὐτοὺς τρομακτικὸς τις φόβος,
καὶ συναινέσει τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν, ἐτράπησαν ἄνευ
ἀναβολῆς καιροῦ εἰς φυγὴν· ἀμιλλόμενοι τίς ἐξ αὐ-
τῶν νὰ καταλάβῃ πρῶτος τὴν κορυφὴν τοῦ ὑψηλω-
τέρου καὶ ἀδιαβάτου παρακειμένου ἐκεῖ Ὄρους.

Εἰς τὴν δικαίαν μὲν, ἀλλ' ἐθνοκτόνον ταύτην φυγὴν!
Μόνος ὁ ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ ΗΡΩΣ ΚΑΙ ΑΡΧΗΓΟΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ ΤΡΙΦΤΟΣΜΠΟΛΑΣ δὲν ἀνέχθη
νὰ λάβῃ μέρος· Εἰπὼν πρὸς τοὺς στρατιώτας του,
« ὅστις ἐξ ὑμῶν εἶναι ἀληθὲς χριστιανός! ἀγαπᾷ τὸν
» Θεὸν καὶ θέλει γὰ ἰδῇ ἑαυτὸν καὶ τὴν Πατρίδα εἰλευ-
» θέραν καὶ δὲν φεῖδεται τῆς ζωῆς του, ἄς μείνῃ μετ'
» ἐμοῦ κατὰ τῶν ἐχθρῶν! Ὁ θάνατος δι' ἡμᾶς σήμερον
» ἀδελφοί! θά ᾔῃαι ἡ Ζωὴ καὶ ἡ Ἐλευθερία τῆς Πατρί-
» δός! Θά ᾔῃαι ἡ ὑπαρξίς τῆς Πίστεως καὶ τῆς Ὁρ-
» θοδοξίας! Θά ᾔῃαι τέλος πάντων ἡ δόξα καὶ τὸ καθ-
» ἡμα εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς!

« Δι' ἐμὲ ἀδελφοί! προτιμώτερος, μυριάκις προτιμώ-
» τερος εἶναι ὁ θάνατος, πόλεμῶν τοῦ ἐχθροῦ τῆς Πα-
» τρίδος! Παρὰ ἡ Ζωὴ, φεύγω εἰς τὰ ὄρη αἰτίμως! »

Διὰ τῶν γενναίων καὶ συγκινητικῶν τούτων λό-
γων του, ἔμειναν μεθ' ἑαυτοῦ πεσσάρακοντα ὀκτὼ
ἄνδρες πνέοντες καὶ αὐτοὶ τὰ ἴδια ἐκείνου αἰσθήματα,
καὶ ἐν ἁκρεὶ κατέλαβον τρεῖς τῶν ὀχυρωτέρων οἰ-
κιῶν, κειμένων εἰς τὸ ἄκρον τῆς Κώμης, σχηματί-
ζουσαι εἶδος τριγώνου· καὶ στηλώσαντες ἔσωθεν
τὰς θύρας, ἡμιφράξαντες τὰ παράθυρα, ἤρξαντο
τῆς αἱματηρᾶς ἐκείνης πάλης! ἥτις διήρκησεν ὁλό-
κληρον σχεδὸν τὴν ἡμέραν, πεισματώδης καὶ τρο-
μακτικῇ ἡ ὁποία ἐπέφερεν αἰσθαντικωτάτην πρὸς
τοὺς ἐχθροὺς βλάβην!

Μαχόμενοι ἀπὸ τὴν πρωίαν, ἕως τὴν πέμπτην

μετὰ Μεσημβρίας ὥραν, καὶ φονεύσαντες ὑπὲρ τοῦς χιλίους ἐχθροὺς, καὶ λησμονοῦντες καθ' ὁλοκληρίαν ὅτι εἶναι νείστεις ἀπὸ τῆς προτερέας, ἐτέρποντο βλέποντες προχωροῦσαν τὴν νίκην ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν δὲν εἶχεν εἰδέει· εὐτυχῶς πληγώθη.

Βλέποντες ὅμως οἱ Βάρβαροι καὶ θηριώδεις ἐχθροὶ των, βλέποντες λέγω τὴν ὁποίαν ὑπέστησαν μεγάλην ζημίαν, καὶ προβλέποντες ποῖον θάῃτο τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μάχης ταύτης, αἰσχυρόμενοι ἔτι ὅτι μία φθινύτα Ἑλλήνων νὰ ἐπαρκέσῃ καὶ καταβάλλῃ ἓνα τοιοῦτον στρατὸν δέκα χιλιάδων, τὸν ὅποιον αὐτοὶ εἶχον, ὥρμησαν ἀπελπιστικῶς καὶ θέσαντες πῦρ εἰς τὰς παρὰ τῶν Ἑλλήνων κατεχομένας οἰκίας, ἐζήτουν διὰ τοῦ μέσου τούτου νὰ διάσωσιν αὐτοὺς καὶ τοὺς φέρωσιν εἰς ἀνοικτὴν μάχην.

Θεωροῦντες τὸν αἰφνίδιον τοῦτον κίνδυνον, τ' ἀντρόμητα τῆς Ἑλλόδος τέκνα, προσεπάθουν ἵνα κατασβέσωσι τὸ αὐξάνον πῦρ διὰ τοῦ εἰς τὰ κατώγεια εὑρισκομένου οἴνου! μὴ ἰσχύσαντος ὅμως ἐπὶ τέλους καὶ τούτου πρὸς κατάσβεσιν τοῦ αὐξηθέντος ἤδη ὀρμητικοῦ πυρός, καὶ βλέποντες καταπιπτούσας ἐπ' αὐτῶν τὰς στέγεις τῶν οἰκιῶν, ἠναγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλείψωσιν αὐτάς· καὶ ἐξορμήσαντες, ἐπέπε-

σαν κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ τότε φεῦ! ἤρχησεν αἰ-
ματτήρᾳ καὶ πεισματωδεστάτῃ πάλῃ, διαμαχομέ-
νων στηθῶν!

Ἐξακολουθοῦσης τῆς μάχης ταύτης καὶ ἐπελ-
θεύσης περὶ τὴν ἐσπέραν μικρᾶς βροχῆς, καὶ ἀνα-
φανέντος ἐν τῷ χωρίῳ Κακοῦρι, τοῦ Ἀσημάκη
Σκαλιτῆ μέ τινας στρατιώτας, περοβολοῦντας
μακρῶθεν, τοὺς ὁποίους ἰδόντες οἱ Τοῦρκοι καὶ νο-
μίσαντες ὅτι κατόπιν αὐτῶν ἤρχοντο καὶ ἄλλοι.
Πλησιαζούσης δὲ καὶ τῆς νυκτός, ἐνῷ ἦσαν ἤδη κα-
τατρομασμένοι κατερχομένων καὶ τῶν εἰς τὸ ὄρος
φυγόντων, ἐτράπησαν εἰς φυγὴν. Καὶ τότε ὁ
Ἀτράμητος Ἡρῶς Ἀναγνώστης Στριοτόμπολας,
γυμνώσας τὴν Ἑλληνικὴν κοπτεράν σπάθην του,
κατεδίωκεν αὐτοὺς μετὰ τῶν ἀνδρείων συστρατιω-
τῶν του! ὅτε αἰφνης πρὸς δυστυχίαν τῆς δυστυ-
χοῦς Πατρίδος μας, ἐφθασε μία θανατηφόρος ἐχθρι-
κὴ σφαῖρα, ἥτις διαπέρασε θαθέως τὸν πράχειλόν
του! καὶ μὴ δυνηθεὶς πλέον νὰ προχωρήσῃ, ἐπεσε
χαμαὶ ἐπὶ τῶν ἀπειραβρίθμων θυμάτων του! φωνάζων
καὶ ἐνισχύων πάντοτε τοὺς ὀλίγους ἀνδρείους του.

Καταδιωκόμενοι κακεῖν κακῶς οἱ Τοῦρκοι, ἐπέ-
στρεψαν φεττημένοι εἰς τὴν Τρίπολιν καὶ τότε ὁ
Ἡρῶς μας Ἀναγν. Στριοτόμπολας, ἰδὼν τὴν τε-
λείαν νίκην τοῦ τρομεροῦ τολμήματός του, ἐξέ-

πνευσεν εὐχαριστημένος εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν δια-
σωθέντων τοῦ θανάτου Γενναίων συντρόφων του !

Τὸ χυθὲν αἷμα τοῦ Ἡρώος Τούτου· ὁ Θάνατός
του τελευταῖον, ἐστεφάνωσε τὴν πρώτην Νίκην τῶν
Ἑλληνικῶν ὀπλῶν καὶ ἔθεσε τὸν Πρῶτον ἀδιάσει-
στον Λίθον ἐπὶ τῶν θεμελίων τῆς Ἑλληνικῆς ἐθνε-
γερσίας ! ἐφ' οὗ θέλει ἀκμάζει εἰς αἰῶνας αἰώνων
ὁ Θρόνός πάσης τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς !

Καὶ τίς δύναται ν' ἀφαιρέσῃ τὴν μεγάλην ταύ-
την δόξαν ἀπὸ τὸν Ἡρώα τοῦτον ! Τίς δύναται
ν' ἀντιτείνῃ, ὅτι ἡ ῥηθεῖσα Μάχη δὲν ἦτο ἡ πρώτη
καὶ ἡ ἐνδοξωτέρα ὅλων τῶν τελευταίων ;

Ὅλα τὰ ἐν Βλαχίᾳ τότε Ἑλληνικά ὄπλα εἶχον
σχεδὸν καταστραφῇ· εἰς τὴν μάχην τῆς Καρυταί-
νης τὰ Ἑλληνικά ὄπλα εἶχον ἡττηθῇ· εἰς ταῖς
Κερασσιαῖς καὶ Βαλτιέτζι κατὰ πρώτην φοράν, τὴν
αὐτὴν ὑπέστησαν τύχην. Ἐκ τῶν νικῶν ὄθεν τού-
των, οἱ Τοῦρκοι εἶχον ἀποκατασταθῇ θηριωδέστεροι
καὶ τολμηρώτεροι, καὶ εἶδαμεν τὸ ὅποιον ἐπεχεί-
ρουν καταστρεπτικὸν σχέδιον καθ' ὅλης τῆς Πε-
λοποννήσου ! Μετὰ τὴν μάχην ὅμως τοῦ Λεβειδίου,
μετὰ τὴν μυθώδη σχεδὸν ταύτην πλὴν τροπαιοῦχον
Νίκην, οἱ Τοῦρκοι ἔχασαν ὅλον τὸ θάρρος των καὶ οἱ
Ἕλληνες τοὺς ἤρπασαν θάρρος καὶ ἀνδρείαν.

Ἄν κατὰ δυστυχίαν οἱ Ἕλληνες ἀπετύγχανον

εἰς τὴν ῥηθεῖσαν Μάχην, ποία ἤθελεν εἶσθε ἄρα ἡ τύχη των ; ὁποῖον καὶ ἀλλοίμονον τὸ ἀποτέλεσμα ; καὶ συλλογιζόμενος αὐτὸ ἐν τῇ παρουσίᾳ στιγμῇ, ῥίγος μὲ καταλαμβάνει καὶ ὁ κάλαμος τρέμει ἐπὶ τῶν δασκτύλων μου! Ναί! Ἄν τυχὸν οἱ Τοῦρκοι ἐξήρχοντο νικηταὶ καὶ τῆς τοῦ Λεβειδίου Μάχης, ὡς τῶν προλαβουσῶν ἐξηλθόν, ἤθελον κατακτήσει ὁλόκληρον τὴν πολυπαθεστάτην Πελοπόννησον, ὡς τότε ἦσαν προετοιμασμένοι, καὶ πνέοντες μένεα κατὰ τῶν δυσυχῶν Ἑλλήνων, ἕνεκα τοῦ τρομεροῦ τολμήματός των, ἤθελον κατασφάξει ἀσπλάγχχνως καὶ ἀνηλεῶς αὐτούς· ἤθελον τοὺς καταδυναστεύσει πολὺ περισσότερον καὶ ἤθελον ἐπαγρυπνεῖ πάντοτε ἐπὶ τοῦ παραμικρωτέρου αὐτῶν κινήματος! Ἡδύναντο ἄρα τότε οἱ δυστυχεῖς οὗτοι νὰ ἐγερθῶσι καὶ πάλιν; ἡδύναντο νὰ συνεννοηθῶσιν ὡς συνεννοήθησαν; ἡδύναντο νὰ ἐπανακτήσωσι καὶ αὐθις ὅπλα καὶ τὰ ὅποια τότε ἐχορηγήθησαν μέσα; Ἡδύναντο, λέγω, τέλος πάντων, νὰ ὑπεκφύγῃσι τὸν ἐπίφοβον καὶ δξυδερκῇ ὀφθαλμὸν τοῦ ἐχθροῦ των; Ὁχι βεβαίως!

Πόσα μελανὰ ἔτη διέτρεξαν τῆς ζωῆς των, στενάζοντες ὑπὸ τὸ ἄχθος τῆς δουλείας των, καὶ προσδοκῶντες τὴν Σωτήριον ἐκείνην ἡμέραν τῆς Ἐπαναστάσεώς των!

Πόσα ἄρα ἤθελον παρέλθῃ ἔτη, ἂν ἀπετύγχανον

εἰς τὴν μάχην ταύτην; Ἀμφιβάλλω νὰ πιστεύσω ἂν ὁ Ἕλλην μόνος, ἄνευ τῆς προστασίας τῶν Εὐεργετῶν πλεόν Δυνάμεων, ἤθελεν ἀποκατασταθῇ μετὰ ταῦτα ἀνεξάρτητος, καὶ ἂν σήμερον ὁ περιγητῆς ξένος ἐπισκεπτόμενος τ' ἀρχαῖα τῶν Ἀθηνῶν ἐρείπια ἔλεγεν, «ὕπ᾿ ἄγῳ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος!»

Ἡ μάχη λοιπὸν τοῦ Λεβειδίου, ἦτο Μέγας Θεμέλιος Λίθος τοῦ κολοσσαίου οἰκοδομήματος τῆς Ἑλληνικῆς ἐλευθερίας! Ἐπὶ τοῦ θεμελίου αὐτοῦ λίθου, οἱ μετὰ ταῦτα ἐπιζήσαντες ἀγωνίσται ἐκτίσαν τὴν ἐλευθερίαν! τὴν γλυκυτάτην ἐλευθερίαν! Τὴν ἐλευθερίαν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς σήμερον ἀναπνέομεν ἀσφαλεῖς ἐντὸς τῶν φιλησύχων οἰκιῶν τῶν πατέρων μας!

Ἱερὸν λοιπὸν χρέος! χρέος ἀληθοῦς Ἑλληνὸς μᾶς διατάσσει, νὰ ἐνθυμώμεθα πάντοτε τοὺς ἐξαγοράσαντας διὰ τῶν αἱμάτων καὶ διὰ τοῦ θανάτου τῶν τὴν Ἑλευθερίαν μας, νὰ εὐγνωμονῶμεν αὐτοὺς ἐν ὅσῳ εἴμεθα ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ θνήσκοντες, νὰ δώσωμεν τὴν ἱεράν ταύτην ἐντολήν, ὥς πολῦτιμον κληρονομίαν εἰς τὰ ἐγκαταλειπόμενα τέκνα μας!

Ἐπειδὴ ὁ γράφων ἱστορικὰ καὶ πρόσφατα μάλιστα γεγονότα, πρέπει νὰ περιγράφη αὐτὰ ἀπαθῶς καὶ ἀμερολήπτως, καὶ ἐπειδὴ ὁ κάλαμος ἑνὸς πι-

στοῦ καὶ γνησίου τῆς Πατρίδος τέκνου, πρέπει νὰ
ᾔναι ἀμόλυντος· νὰ ὠθῆται ἀπὸ μόνον τὸ ἅγιον καὶ
ιερόν τοῦ πατριωτισμοῦ αἶσθημα· καὶ ἐπειδὴ ἐνδέχε-
ται νὰ εὐρεθῶσιν τινὲς νὰ σχολιάσωσι τὸ ἀνὰ χει-
ρας ποιήμα μου, ἀπὸ ἰδιαίτερα αὐτῶν ἰδιοτελεῇ συμ-
φέροντα ὠθούμενοι· δι' αὐτὸ ἐπισυνάπτω ὑπὸ πόδας
τοῦ παρόντος προοιμίου μου, πιστοποιητικὰ μεγά-
λων τῆς Ἐπαναστάσεώς μας καὶ τῆς σημερινῆς ἐ-
ποχῆς ἀνδρῶν, καὶ ἐκείνων μάλιστα οἵτινες ἐδιοίκη-
σαν καὶ εἰσέτι ἴσως διοικοῦν τὸ ἔθνος. Ἐκ τῶν ὁ-
ποίων ὁ ἀναγνώστης θέλει πεισθῇ, ὅτι ὁ Ἥρως
τοῦ ποιήματός μου τούτου Ἀ. Στριφτόμπολας, ἐγ-
καταλείφθεις παρ' ὅλων τῶν λοιπῶν ὀπλρχηγῶν καὶ
συντρόφων του, μείνας ἐπὶ κεφαλῆς τεσσαράκοντα
ὀκτῶ μόνον ἐκ τῶν ἀνδρειοτέρων Ἑλλήνων, ἐκλείσθη
ἐντὸς τῆς Κώμης τοῦ Λεβειδίου, καὶ μεγαλύτερος
αὐτοῦ τοῦ Λεωνίδα τῆς Σπάρτης γενόμενος, ἐπολέ-
μησεν ὀλοκλήρην ἡμέραν ἀπέναντι δέκα περίπου χι-
λιάδων θηριομόρφων Τούρκων! κατέστρεψεν οὐχὶ
ὀλίγους τούτων· καὶ ἐπὶ τῶν δαφνῶν τῆς Μεγάλης
καὶ Ἐθνοσωτηρίου ταύτης Νίκης Του, ἔρριψε τὸ
σπαράττον ἐπὶ τῶν ἐχθρῶν Σῶμά του. Καὶ ἀφήσας
τὴν τρομερὰν Πνοήν του, ἄφησε μετ' αὐτῆς τὸν
μέγαν τοῦ ἐχθροῦ φόβον καὶ ἤνοιξε ἐνώπιόν μας
τὴν ὁδὸν τῆς ἐλευθερίας!

Ὁ Ἀναγνώστης περίπλεον θέλει ἶδει καὶ ἕτερον πιστοποιητικόν, ἀφ' ἑνὸς εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Ἡρώδους Γεώργιον Στριφτόμπολαν, ἀπὸ τοῦ ἐμπεριεχόμενου τοῦ ὁποίου, καὶ ἀπὸ τὰς εἰκοσιτέσσαρας τοῦ ὁποίου ὑπογραφὰς, θέλει ἐννοήσῃ τὴν μεγάλην ἀξίαν τῆς παρ' ἐμοῦ περιγραφείσης ἐν Λεβειδίῳ Μάχης καὶ τὴν πραγματικότητα τῶν ἱερωτάτων αὐτῆς ἀληθειῶν!

Ἰ. Ἀλλὰ τίς λέγω δύναται νὰ μεμψιμοιρήσῃ καθ' ὁλοκληρίαν περὶ ταύτης; ἐνῶ διασώζονται εἰσέτι ἐν τῇ ζωῇ ἀρκετοὶ ἤδη γέροντες, εὐρεθέντες παρόντες, καὶ φέροντες διαφόρους πληγὰς, ὥς τινες ἐν τῇ ἰδίᾳ ταύτῃ μάχῃ ἔλαβον; Τίς λοιπὸν λέγω, ἀπὸ ἰδιαιτέρους ἰδιοτελεῖς σκοποῦς κινούμενος, δύναται νὰ ψευσθῇ ἐνώπιον τῶν Ἰερῶν τούτων ἐπιζόντων λειψάνων τοῦ ἀγῶνός μας; τῶν ἀγίων τούτων χειλέων τῆς ἀληθείας; Οὐδεὶς βεβαίως! Καθότι εἰς τὰς γλυκυτάτας ταύτας ἀναμνήσεις τῆς Ἀνεξαρτησίας μας, εἰς τὰς θλιβεράς ὑπὲρ αὐτῆς ἐνθυμήσεις τῶν φονευθέντων πατέρων μας, ὀφείλομεν νὰ φέρωμεν Σέβας, καὶ Σέβας τοιοῦτον, τὸ ὁποῖον νὰ ὑπερισχύῃ παντὸς ἄλλου ἰδιοτελοῦς σκοποῦ, ἀμαυρόνοντος τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἑλλήνος!

Ναί! ὦ μεγάλη καὶ Ἱερὰ Σκιά τοῦ Ἀναγνώστου

Στριφτόμπολα ! Σὲ βλέπω τὴν στιγμήν ταύτην ἐνώπιόν μου τριγυρίζουσιν καὶ ρίπτουσιν πρὸς ἐμὲ εὐμενῶς τὸ βλέμμα. Naί ! ἀρχετὰ ὑπὲρ τῆς πατρίδος Σου ἡγωνίσθης ! Οὐδὲν ἄλλο μεγαλῆτερον τῆς ζωῆς Σου εἶχες πρὸς αὐτὴν νὰ προσφέρῃς ! Ἐγκατέλειψας αὐτὴν ἐλευθέραν ! Ἀναπαύεσε ἤδη τῶν πολυετῶν κόπων Σου ! Naί ὦ προσφιλεῖς Σκιά ! Ἀναπαύθητι εἰς τοὺς κόλπους τοῦ μεγάλου Θεοῦ τῶν Χριστιανῶν, δέου ὑπὲρ ἡμῶν πάντοτε, καὶ ὑπὲρ τῆς Σωτηρίας καὶ ἀπελευθερώσεως τῶν ἐν γένει ὑπὸ τὴν Δουλείαν στεναζόντων ἀδελφῶν μας !

*Ἐγγραφον ἐν Πάτραις τῇ 10 Ἰουλίου 1860

ΠΕΤΡΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ ΙΑΤΡΙΔΗΣ.

ATTESTATION.

Par la présente attestation signée de nos propres griffes nous attestons et vérifions que le feu Anagnostis Striftombolas . habitant de Kertesi bourg de Calavryta, dès le commencement de la lutte de l' indépendance, à la tête d' un corps de braves il s' est, par distinction, signalé avec dévouement et zèle dans le siège de Calavryta contre les turcs, et qui après la défaite de ceux-ci, il s' est également signalé au siège de Corinthe. Plus tard à l' union des chefs du district de Calavryta il a campé à Lévidis de Tripolitza avec les troupes des autres chefs mais aussitôt que ceux-ci, abandonnèrent leur poste à cause d' une sortie d' ennemis composée de huit mille hommes d' élites, il garda seul son poste de son bon gré à la tête de quarante huit hommes tenant tête contre cette force inégale, et en se défendant, il tomba glorieusement sur le champ de cette bataille mémorable de Levidis, bataille qui a d' abord puissamment contribué à soutenir la cause de l' indépendance de la Grèce. Après la mort de cet homme glorieux, sa femme Angélique Striftombola restant veuve et mère d' une nombreuse et faible famille fut réduite à vivre, soit à cause de la mort de son mari, soit par les circonstances critiques qui eurent lieu durant la cause nationale, dans l' indigence la plus affreuse et la plus grande détresse.

En foi de quoi nous livrons, à sa demande, entre ses
mains cette attestation pour lui servir à qui de droit.
Athènes 30 Mai 1837.

Pétros Mavromicalis, Général.

Cannélos Délyanis, général.

Theodore Colocotronis, général.

Nicetas Stamatelopoulos, général.

Chrissanthos Sisinis, général.

Denys Emorphopoulos, colonel.

ATTESTATION.

Par la présente attestation signée de nos propres griffes nous attestons que M.M. les officiers A. Striftombolas et G. Striftombolas le premier frère et l'autre fils d'Anag. Striftombolas chef de corps est tombé glorieusement dans le camp de la bataille livrée à Levidis du district de Tripolitza, ont servi la patrie avec dévouement et patriotisme durant toute la cause nationale, toujours en qualité d'officiers dans les troupes légères d'alors, et commandant un corps de ses troupes, sous le régime des gouvernements précédents, ils ont livré plusieurs batailles et fait plusieurs campagnes soit dans la Morée que dans la terre ferme de la Rumélie.

En outre ces officiers originaires d'une ancienne famille de braves, qui n'ont jamais fléchi les genoux sous le joug du barbare qui depuis plusieurs siècles opprimait leur patrie, ont perdu pendant la lutte nationale leurs pères leurs frères leurs parents, et sacrifié tous leurs biens au salut de la patrie.

Membres d'une famille qui la première a pris les armes pour le salut de la patrie et à la quelle elle doit être reconnaissante, et qui durant le règne de dix ans du Roi de Grèce Othon, ils n'ont jamais occupé une place active soit militaire que publique, et qui à cause de la délivrance du pays ont été sujets aux plus grandes

privations, toutefois ils ont toujours tenu la conduite la plus honnête et irréprochable.

▲ la demande des pétiteurs nous sommes dans le devoir de tester que tout ce que nous venons d'exposer est vrai et réel, et nous leur livrons ce certificat pour leur servir à qui de droit.

1640 Décembre 1843 Athènes.

P. Mavromicalis, Lieutenant général et député.

Nicita Stamatelopoulos, général de brigade, et député.

J. Colettis, député.

D. Plapoutas, général de brigade et député.

G. Deljanis, général de brigade et député.

C. Zographos, député.

Th. Grivas, général de brigade et député.

Panutzos Notaras, député et Président de l'Assemblée constituante de 3 Septembre.

M. Roupfos, Conseiller d'Etat.

Antonis Mavromicalis, général de brigade.

C. Colocotronis, député.

R. Palamides, député.

G. Coundoriotis, député.

Crysanthos Sisinis, général de brigade et député.

Nicolas Gritziotis, général de brigade et député.

B. Petmesas, colonel et député.

S. Théocaropoulos, colonel et député.

N. Petmesas, colonel et député.

Macrigianis, général de brigade et député.

André Londres, général de brigade et député.

Alexandre Movrocordatos, député.

André Metaxa, député.

C. Botzaris, général de brigade et député.

Jean. A. Zaïmis, député.

On confirma l'autenticité des vingt quatre signatures
ci-dessus.

Athènes le 2 Décembre 1843.

Le fonctionnaire en qualité de président en l'absence
du maire

(L. S.) Sp. Bíniseios.

En confirmation de l'autenticité de la signature ci-
dessus du fonctionnaire en l'absence du gouverneur.

Athènes 2 Décembre 1843.

Le Gouverneur d'attique

(L. S.) A. Ch. Anargyros,

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΝ.

Πιστοποιούμεν οἱ ὑποφαινόμενοι εἰς ἔνδειξιν τῆς ἀληθείας, ὅτι ὁ πατὴρ Ἀναγνώστης Στριφτόμπολας, ἐκ τῆς κώμοπόλεως Κερτέζης τῶν Καλαβρύτων, ἐπὶ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας τῆς Πατρίδος ἀγῶνος, ἀναφανείς μὲ ζῆλον καὶ πολλὴν προθυμίαν, μὲ ἱκανόν Σῶμα στρατιωτῶν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ, ὀπλαρχηγὸς ἐν Καλαβρύτοις, ἡγωνίσθη γενναίως εἰς τὴν πολιορκίαν τῶν ἐν Καλαβρύτοις ὀθωμανῶν. Μετὰ τὴν ἄλωσιν δὲ τούτων, μεταβὰς εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Κορίνθου, ἐφάνη ἐπίσης χρήσιμος. Ἀλλὰ συνελθὼν μετὰ τῶν λοιπῶν ὀπλαρχηγῶν τῆς ἐπαρχίας Καλαβρύτων εἰς τὸ Λεβειδίον τῆς Τροπολιτζᾶς, ἐτοποθετήθη ἐκεῖ μετὰ τῶν λοιπῶν στρατευμάτων, ὅπου εἰς τὴν ἐκεῖθεν φυγὴν τῶν λοιπῶν ὀπλαρχηγῶν ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴν ὀκτῶ χιλιάδων ἐκ Τριπόλεως ἐξελθόντων ἐπιλέκτων ὀθωμανῶν, ἔμεινε μόνος, μὲ τεσσαράκοντα καὶ ὀκτῶ ἐκ τῶν στρατιωτῶν τοῦ ΕΞ ΟΙΚΙΑΣ ΤΟΥ θελήσεως, ἀντικρούων τὴν ἀνισον αὐτῶν δύναμιν, Ἐπεσε γενναίως ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος εἰς τὴν ἀξιομνημόνευτον ἐκείνην Μάχην τοῦ Λεβειδίου, δι' ἧς πρῶτον ἐπεστηρίχθη ἡ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας Ἑλληνικὴ ἐπιχείρησις!

Πεσόγγος τοῦ Ἀειμνήστου Τούτου Ἀγδρός, ἡ

χήρα γυνή του Ἀγγελικῆ Στριφτομπολίνα, μείνασα
μέ πολυάριθμον καὶ ἀδύνατον οἰκογένειαν, ἔφθασεν ὡς
ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ ἀνδρός της, καὶ ὡς ἐκ τῶν κατα-
τὴν διάρκειαν τῆς ἐπαναστάσεως ἀνωμαλιῶν εἰς τὴν
ἐσχάτην ἔνδεικναι καὶ στενὸχωρίαν, στέρουμένη καὶ αὐ-
τοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου.

Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν τούτων ἐβλήθη τὸ παρὸν πει-
στωτικὸν κατ' αἰτησίαν της, καὶ ἐδόθη εἰς χεί-
ρας της.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαΐου 1827.

- » Πέτρος Μαυρομιχάλης (Στρατηγός)
- » Κανέλλος Δεληγιάννης (Στρατηγός)
- » Θεόδωρος Κολοκοτρώνης (Στρατηγός)
- » Νικήτας Σταματελόπουλος (Στρατηγός)
- » Χρυσάνθος Σισσηνός (Στρατηγός)
- » Διονύσιος Εὐμορφόπουλος (Συνταγματάρχ.)

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΝ.

Πιστοποιούμεν οἱ ὑποφαινόμενοι, ὅτι οἱ ἐπιφέρον-
τες τὸ παρόν μας πιστοποιητικόν ἔγγραφον ἀξιωμα-
τικοὶ τῆς Ἑλληνικῆς φάλαγγος, Κύριοι Ἀναστάσιος
Στριφτόμπολας καὶ Γεώργιος Στριφτόμπολας, ὁ μὲν
πρῶτος ἀδελφὸς τοῦ εἰς τὴν ἀξιομνημόνευτον Μάχην
τοῦ Λεβειδίου τῆς Τριπολιτζᾶς ὑπὲρ Πατρίδος πε-
σόντος ὀπλαρχηγοῦ Ἀναγνώστου Στριφτόμπολα, ὁ
δὲ δεύτερος υἱὸς αὐτοῦ, ὑπῆρέτησαν τὴν Πατρίδα ἀπ’
ἀρχῆς τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως μέχρι τέλους
αὐτῆς, ἔχοντες βαθμοὺς ἀπὸ τὰς προλαβούσας Κυ-
βερνήσεις τοῦ ἔθνους ἐπὶ τῶν παλαιῶν ἐλαφρῶν
στρατευμάτων, καὶ φέροντες πάντοτε ὑπὸ τὴν ὁδη-
γίαν τοὺς στρατιώτας, παρευρέθησαν εἰς πολλὰς
μάχας καὶ ἐκστρατείας κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ὅσον εἰς
τὴν Πελοπόννησον καθὼς καὶ εἰς τὴν Στερεὰν Ἑλ-
λάδα, ὅπου παντοῦ καὶ πάντοτε ἐδειξαν ἐνθερμον
ζῆλον καὶ ἀξίεπαινον πατριωτισμόν!

Οἱ ῥηθέντες οὗτοι ἀξιωματικοὶ, καταγόμενοι ἀπὸ
Ἀρχαίαν στρατιωτικὴν οἰκογένειαν, ἀπ’ ἐκείνας αἰτί-
νες δὲν ἔκλειναν πώποτε τὸν αὐχένα εἰς τὸν Τούρκι-
κὸν ζυγόν, καὶ τὴν πρὸ τόσων αἰώνων μαστίζου-
σα τὴν Πατρίδα Τυραννίαν. Ἀφοῦ εἰς τὸ διάστημα
τῆς ἐπαναστάσεως, ἔχασαν γονεῖς, ἀδελφοὺς, συγ-

γενεῖς, καὶ κατὰστασιν ὑπὲρ Πατρίδος, καὶ εἶναι ἐξ ἐκείνων τῶν πρωταγωνιστῶν τῆς Πατρίδος, εἰς τοὺς ὁποίους **Η ΠΑΤΡΙΣ ΜΑΣ ΧΡΕΩΣΤΕΙ ΕΥΓΝΩΜΟ-ΣΥΝΗΝ**, καὶ ἐνῷ εἰς τὸ διάστημα τῆς δεκαετοῦς Βασιλείας τοῦ Βασιλέως τῆς Ἑλλάδος Ὁθωνος δὲν καθέξαν καμμίαν ἐνεργὸν θέσιν οὔτε στρατιωτικὴν οὔτε πολιτικὴν, κ' ἐνῷ ὑστεροῦνται ἐνεκα τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Πατρίδος, μ' ὅλα ταῦτα πάντοτε ἡ διαγωγή των ἐστάθη ἀμεμπτος καὶ τιμία.

Χρεωστοῦντες ὅθεν οἱ ὑποφαινόμενοι ὡς φίλοι τῆς ἀληθείας, νὰ ὁμολογήσωμεν ταῦτα πάντα χάριν τῆς δικαιοσύνης, καὶ κατ' αἵτησιν τῶν ἀναφερομένων, δίδομεν τὸ παρὸν μας πιστοποιητικὸν εἰς αὐτοὺς, καὶ ὑποφαινόμεθα.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 10 Νοεμβρίου 1843.

Π. Μαυρομιχάλης, ἀντιστράτηγος καὶ πληρεξούσιος.
Νικήτ. Σταματελόπουλος, ὑποστράτ. καὶ πληρεξούσ.

Ἰ. Κωλέτης, πληρεξούσιος.

Δ. Πλαπούτας, ὑποστράτηγος καὶ πληρεξούσιος.

Κ. Δελιγιάννης, ὑποστράτηγος καὶ πληρεξούσιος.

Κ. Ζωγράφος, πληρεξούσιος.

Θ. Γρήβας, ὑποστράτηγος καὶ πληρεξούσιος.

Πανούτζος Νοταρᾶς, πληρεξούσιος καὶ Πρόεδρος
τῆς Συνελεύσεως τῆς Γ'. Σεπτεμβρίου.

Μ. Ρούφος, σύμβουλος τῆς ἐπιχρατείας.

Ἄντ. Μαυρομιχάλης, ὑποστράτηγος.

Κ. Κολοκοτρώνης, πληρεξούσιος.

Ῥ. Παλαμίδης, πληρεξούσιος.

Γ. Κουντουριώτης, πληρεξούσιος.

Χρύσανθ. Σισίνης, ὑποστράτηγος καὶ πληρεξούσιος.

Νικ. Κριζιώτης, ὑποστράτηγος καὶ πληρεξούσιος.

Β. Πετιμεζᾶς, συνταγματάρχης καὶ πληρεξούσιος.

Σ. Θεοχαρόπουλος, συνταγματάρχ. καὶ πληρεξούσιος.

Ν. Πετιμεζᾶς, συνταγματάρχης καὶ πληρεξούσιος.

Μακρυγιάννης, ὑποστράτηγος καὶ πληρεξούσιος.

Ἄνδ. Λόντος, ὑποστράτηγος καὶ πληρεξούσιος.

Ἄλ. Μαυροχορδάτος, πληρεξούσιος.

Ἄνδ. Μεταξᾶς, πληρεξούσιος.

Κ. Μπότζαρης, ὑποστράτηγος καὶ πληρεξούσιος.

Γ. Α. Ζαήμης, πληρεξούσιος.

Ἐπικυροῦται τὸ γνήσιον τῶν ἀνωτέρω εἰκοσιτέσσε-
σάρων ὑπογραφῶν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 2 Δεκεμβρίου 1843.

Ἐκ πληρῶν χρὴ Δημάρχου Ἀθηνῶν Πάρεδρος.

(Γ. Σ.) Σπ. Μπενιζέλος.

Ἐπικυροῦται τὸ γνήσιον τῆς ἀνωτέρω ὑπογραφῆς
τοῦ ἐκπληροῦντος ἔργα Δημάρχου

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Δεκεμβρίου 1843.

Ὁ Διοικητὴς Ἀττικῆς

(Γ. Σ.) Α. Χ. Ἀνάργυρος.

Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΛΕΒΕΙΔΙΟΥ.

(14 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1821.)

Μίαν μόνην στιγμήν ἀληθοῦς ζωῆς ἔχει ὁ Κόσμος οὗτος,
τὴν στιγμήν καθ' ἣν ὁ ἄδραμκος πίπτει Μάρτυρ Ἐκ
λευδέριας καὶ Πίστιός! —

Α.

Τί ἀτμοὶ μελανοὶ ἀναβαίνουν,
Καὶ καλύπτουν τὸ φῶς τ' οὐρανοῦ;
Πόσοι κρότοι σφοδροῦ κεραυνοῦ;
Πέρα, κεῖθεν ἐκθαίνουν γ

Τί δηλοῦσιν αἱ φλόγαις ἐκεῖναι;
Καὶ τῶν ὅπλων ὁ βόμβος αὐτός;
Φόβος πνέει ἐκεῖ τρομερὸς,
Φεῦ! τί ἄρα γὰρ ἦναι;

Τὸν Στρίφτόμπολα ἔχουν κλεισμένον,
Ἄπειράδριθμα πλήθη ἐχθρῶν,
Καὶ μέ λύσσαν, ἀνδρῶν μοχθηρῶν,
Τὸν ζηταῦν φονευμένον !

Τὸ Λεβειδίον ἰδοὺ μετεβλήθη,
Εἰς Ἡφαίστειον δρος λαμπρόν !
Τὸ χρῆμενίζει τὸ πῦρ τὸ σκληρόν,
Ἄλλ' ἐχθρόν δὲν φοβήθη.

Εἰς μικρὰν τοῦ χωρίου οἰκίαν,
Με πενήκοντ' ἀνδρίους πιστοὺς,
Ὁ Στρίφτόμπολας μένει μ' αὐτοὺς
Κάμωνων μάχην ἀγρίαν.

Εἰς τὰ στήθη των μίση χαχιάζουν.
Τὸ δὲ ὄμμα των, γέμει ὀργῆς.
Ῥίπτουν πῦρ εἰς τοῦ ἐχθροῦ τήν πρᾶσιν,
Καὶ νεκρὸν τὸν τεινάζουν.

Ἡ Πατρίς ὁδηγεῖ τ' ἄρματα των.
Καὶ τήν σφαίραν αὐτῆς, ἡ Πατρίς!
Μία μόνη τοῖς μένει ἐλπίς,
Νὰ λυθοῦν τὰ δεσμά των !

Ἐκκενώνουν τὸ ὄπλον μὲ βίαν,
Καὶ γεμάτο τὸ ἔχουν εὐθύς !
Ἀπορεῖ ὁ ἔχθρος ὁ θρασὺς
Τὴν τοσαύτην ἀνδρίαν !

Δὲν φοβεῖται ὁ Ἕλλην τὰ πλήθη,
Δὲν φοβεῖται πρὸς τὸν ἔχθρόν !
Ἐνα ἔχει ἀκοπὸν σταθερόν,
Νὰ πληγῶνῃ τὰ στήθη.

Τὴν δουλείαν τὴν βάρβαρον φέρων,
Εἰς τὴν μνήμην, ἐκάστην στιγμὴν,
Μιὰ Μητέρα, ἀπ' τὸν Τούρκον νεκρὴν,
Καὶ γεννῆτωρα χέρων,

Ἑρμανῆς καταντᾷ, καὶ μεθύει !
Νὰ ἐξαπλώσῃ τοὺς πάντας νεκροὺς,
Τ' ὄπλον, κρότους ἤχεϊ τρομεροὺς
Κ' εἰς τὸ αἷμα κυλύει !

Δὲν ψηφᾷ χιλιάδας ἀπίστων,
Ἄν καὶ αὐτὸς μοναχὸς πολεμᾷ·
Συλλογίζεται ἔχθρους πῶς κτυπᾷ,
Κι' ἀφζιρεῖ τὴν ζωὴν των.

Πόσον άσπλαγχνὴ ἦν ἡ ψυχὴ του !
Ὁ βραχίων του πόσον ταχύς !
Ἐνός, δστις γενῇ δυστυχῆς,
Καὶ μοχθῇ ἔς τὴν ζωὴν του !

Τοῦ πιστοῦ αἰχμαλώτου τὴν χεῖρα,
Ἡ εὐχὴ τοῦ Χριστοῦ ὁδηγεῖ,
Καὶ τὸν Τοῦρκον διώκῃ ἡ ὀργή,
Ἐς τοῦ θανάτου τὴν θύρα !

Ἡ ψυχὴ τοῦ, τὴν Τίγριν ὁμοιάζει·
Τὴν δουλείαν τοῦ ἀπίστου φθονεῖ !
Εὐτυχῆς, ἡ νεκρὸς νὰ γενῇ,
Αὐτὸ πᾶν ἀνακραῖει.

Τὴν ἐλπίδα, τὸ θάρρος του ἔχει,
Ἐς τὸ τουφέκι, ἔς τὸ μαῦρον σπαθί,
Μετ' αὐτῶν προσδοκεῖ νὰ ταφῇ,
Κ' εἰς τὸν θάνατον τρέχει.

B

Οἱ παντήκοντα ἄνδρες γενναίως,
 Τὴν οἰκίαν φρουροῦν δυνατὰ,
 Νέα πλήθη θεωροῦν ἐχθρικὰ,
 Ὅπου φθάσουσιν δρομαίως.

Ὅχυράνουν μὲ βίαν μεγάλην,
 Ὅσ' τὰ παράθυρα θέτουν φραγμοὺς,
 Εἰς τὰς θύρας στηλώνουν κορμούς,
 Καὶ ἀρχίζουσιν τὴν πάλιν.

Ἐνῶ αὐξάνει τὸ πῦρ τῆς ὀργῆς των,
 Ἡ φωνὴ τοῦ Στριφτόμπολα ἤχεϊ.
 Τοὺς ἀνδρίους δι' αὐτῆς ἐνισχεῖ
 Νὰ κτυποῦν τῶν ἀπίστων,

Λερωμένος, καὶ ὅλος ἰδρώτα,
 Ὁ Στριφτόμπολας, πάντα κτυπᾷ,
 Τὰ φυσέκια, ὅς τὰ δόντια του σπᾷ,
 Καὶ τοὺς Τούρκους ἠρώτα·

— » Πῶς σὰς φαίνονται Τοῦρκοι οἱ σκλάβοι,
Οἱ ὡς χθὲς 'ς τὸν αἰσχροὺν σὰς ζυγόν ;
Τὸ τουφέκι τους πνέει γοργόν,
Πῶς βροντᾷ ! πῶς ἀνάβει !

» Ἐτελείωσαν πλέον τὰ ψεύδη !
Ἀφετέ μας τὴν πατριὸν γῆν !
Πρὸς σὰς, πνέει ὁ Ἕλλην ὀργήν,
Κ' εἰς ἐκδίχησιν ἀπεύδη.

» Τὴν ἁγίαν ! τὴν ἐνδοξὸν γῆν μας !
Ἐμολύνατε βάρβαροι σεῖς.
Καὶ ὁ τρόπος σὰς, ἦτα φρασθεῖς,
'Σ τὴν ἀθῶαν ψυχὴν μας !

» Τοῦ Χριστοῦ μας τὴν πίστιν, μισᾶτε !
Τοὺς Ναοὺς μας ἀρῆμνίζετ' αὐτοὺς !
Γ' ἅγια σκεύη, χαίματ' 'ς τὰς ὁδοὺς,
Μετὰ λύσσης σκορπᾶτε !

» Οἱ κειτῶνές σας, ἐκλείσαν πληθος,
Ἀδελφὰς, θυγατέρας πιστῶν !
Καὶ πρὸς πέποιθα ἔμπεξαντ' αὐτῶν
Τὸ μαχαίρι 'ς τὸ στήθος !

ο Τὴν τιμὴν μας, τὸ αἶσχος κάλυπται !
Τὴν θρησκείαν, ὁ φόβος τοῦ ἐχθροῦ !
Ἡ ζωὴ μας, σ' ἐνὸς μοχθηροῦ,
Τὴν δουλείαν προσπίπτει !

α Ἐχὼ στέγην, κ' εἰς ὑπεθρὸν κεῖμαι !
Ἐχὼ τέκνα, καὶ ταῦτα μόχθοῦν !
Ἄν τὸν κόσμον αὐτὸν στερηθοῦν,
Εὐτυχέστερος εἶμαι !

ο Τί μοῦ μένει, ὦ Τοῦρκε, νὰ ζήσω ;
Σ' ἐρωτῶ, τί μοῦ μένει 'ς τὴν γῆν ;
Οὐδὲν ἄλλο ἀπ' αὐτὴν τὴν ὀργὴν,
Δι' ἧς τὸ ζῆν νὰ σοῦ σβύσω.

η Ἐπαρῆλθεν, ὦ Τοῦρκε, τὸ δέος,
Τῶν Γκιχούρων, ὡς σὺ μᾶς καλεῖς.
Τὸν προσφῆτην σου σὺ προσκαλεῖς,
Πλὴν θὰ φθάσῃ βραδέως.

ο Δὲν εὐρίσχεις τὸ χθὲς πρόσωπόν μας,
Τὴν δουλείαν, καὶ τ' ἔμμη δειλὸν,
Ἄλλ' εὐρίσχεις τουφέκι καλὸν,
Καὶ σκληρὸν τὸν σκοπὸν μας !

ο Κτύπα Τούρκε, κ' Ἑλλήνων τὰ στήθη
Οὔτε πῦρ, οὔτε σίδηρος σπᾶ,
Ἡ καρδία των μόνον ἔτυπα
Καὶ ἐμπαίζουν τὰ πλήθη.

Γ.

Ὁ ἀτρόμητος Στριτόμπολας, αὐτὰ ἔς τοὺς Τούρκους λέγει,
Καὶ ξενάγημός τοῦ σήθους του, ἀπὸ τῆν λύπην φεύγει
Τὸ δπλὸν τοῦ ἐκτείνει
Φλόγας κρατῆρος χύνει.

Οἱ Τούρκοι μένουν ἐκπληκτοὶ ἔς τὸ θάρρος τῶν Ἑλλήνων,
Ἄδυνατῶσι νὰ πειθοῦν, ἂν αἱ ψυχαὶ ἐκείνων,
Εἷσαν ψυχὰς δουλείας,
Ἡ τέχνα ἐλευθερίας.

Ἡ παρθευσία των αὐτῇ, τὰ πλήθη τοῦ στρατοῦ των,
Ἰνόμεζαν, γὰ ἐπαρκοῦν πρὸς φόβον τοῦ ἐχθροῦ των
Τὰ ὅπλα των ἀφίνουν
Εἰς αἶμα μὴ μολύνουν.

Ἄλλ' ὅταν ἴδαν τὰς βολὰς, ὡς χάλαζα νὰ φθάνουν,
Νὰ τοὺς τρυποῦν τὰς κεφαλὰς, θάνατον νὰ λαμβάνουν
Τότε τὰ ὄπλα ἀρπάζουν
Καὶ τὸ Ἀλάχ φωνάζουν.

Μόλις, μὲ βίαν ἤρχισαν, τὰ ὄπλα νὰ γεμίζουν,
Τὰ βόλια τὰ Ἑλληνικά, τὰ μέτωπά των σχίζουν,
Πίπτοντες μουρμουρίζουν,
Χριστὸν, κ' Ἑλλάδα ὑβρίζουν.

Ἔπεσαν εἰς, ἔπεσαν δυὸ, ἰδοὺ πίπτουν καὶ ἄλλοι !
Μεγάλον τάφον ἤνοιξεν ἡ γῆ καὶ τοὺς ἐκάλει
Πίπτουν, λυσσῶντες πίπτουν,
Κι' οὐδόλως ἀνακίπτουν.

Τὸν θάνατον ἐρχόμενον ἀπ' ἐμπροσθέντων βλέπουν,
Αἱ μοχθηραὶ των αἱ ψυχαί, εἰς φόβους ἀμφιβέβησαν,
Ἄν ἴσως κατορθώσουν
Τοὺς δαύλους νὰ δουλώσουν.

Τοὺς τρέμοντας βραχίονας ἐκτείνουσιν καὶ σκοπεοῦν,
Ἄλλὰ τὰ τέκνα τοῦ Χριστοῦ αἱ σφαῖραι δὲν φωνεῖν
Μία Πατρίς τὰ κράζει !
Ἕνας Θεὸς προστάζει !

Ἐπὶ λευκοῦ, πτερόεντος, ὑπηρεφάνου ἵππου,
Ὁ Κεχαγιάμπης πηδᾷ τὰ τοίχει ἑνὸς κήπου,
Καὶ ἐν τῷ μέσῳ φθάνει,
Ὑψώνων τὸ Ἀλκοράνι.

Οὐδεὶς ὧ Τούρκοι ζωντανός, ἔς τὴν Τρίπολιν μὴ φθάσῃ
Ἀντρίν, δὲν σφάξῃ τὸν ἐχθρὸν, τὴν νίκην δὲν ἀρπάσῃ
Προδίδει τὴν θρησκείαν
Ἀν' αἰσθανθῇ δεικίαν!

Ὁ Καϊμάκης, ὁ Ρουμπήν, ὁ Ἀλήαγας προφθάνουν
Ὁ Μπαρδουνιώτης καὶ λοιποὶ ξιφῆρεις ὅλοι κάμνουν
Ὅρκον νὰ ἐφορμήσουν
Τοὺς χριστιανοὺς νὰ σβύσουν!

Ὅστις καλεῖται χριστιανός, τὸ αἷμά του νὰ βρέυσῃ
Καὶ ἡ σφαγὴ τὴν λύσαντας ἀσπλάγχως νὰ χορέσῃ
Οὐδεὶς αὐτῶν μὴ ζήσῃ
Τὸ αἰσχρὸς του νὰ σβύσῃ.

Τρέχουν ἐδῶ, τρέχουν ἐκεῖ, ἀφρόεντες οἱ ἵπποι
Δὲν τοὺς φθεβίζουν οἱ σφοδροὶ πῶν τηλεβόλων κτύποι,
Ἀλλ' εἰς τὸ πῦρ βαδίζουν
Ἀπαύστως χραιμετίζουν,

Ἐντὸς τοῦ σκότους τῶν ἀτμῶν, οἱ Τούρκοι συνωθοῦνται
Ἐμπρὸς ἀπὸ τὰς προσαγὰς τῶν ἀρχηγῶν κινοῦνται,
Κλαίου καὶ δολοφύζουν,
Τὴν τύχην τῶν ὑβρίζουν.

Βλέπουν σωρείας μαχητῶν νεκροὺς ἔς τὴν δίοδόν των
Καὶ ὅλα ἦσαν πτώματα τῶν Τούρκων ἀδελφῶν των!
Ὁ Ἕλλην τοὺς φονεύει
Καὶ τὸν Θεὸν πρεσβεύει.

Εἰς μάτην οἱ ἀραβικοὶ οἱ ἵπποι των φριάττουν,
Εἰς μάτην τὰς ἡνίας των ἀπὸ τὴν λύσσαν δράττουν
Τρέχουν, πηδοῦν, ἀφρίζουν,
Κινδύνους περιϋβρίζουν.

Τὰ χαρυσφύλλα τῶν πισῶν τριζοχοποῦν κι' ἀσράπτουν
Τὴν λύσσαν ἀπ' τὰ βάθη των κατὰ τοῦ ἔχθρου ἐκθάπτουν
Τερπόμενα προβλέπουν
Ὅτι τὴν νίκην δρέπουν.

Τὸν κόπον, δὲν αἰσθάνονται, αἱ χεῖρες τῶν Ελλήνων·
Οὔτ' εἰς τὴν πείνα δειλιοῦν, ἀλλὰ κτυποῦν ἐκείνων
Ποῦ πίστιν, καὶ Πατρίδα
Τοὺς στέρησαν κ' ἐλπίδα !

Τοῦ Ἑλλήνος ὁ ὀφθαλμὸς ἀπελπισίαν γέμει !
Εἰς τὴν ἰδέαν τῆς σκλαβιάς, ἐκ τῆς ὀργῆς του τρέμει
Μάχεται νὰ νικήσῃ
Ἡ, τὴν ζωὴν ν' ἀφίσῃ.

Μυστηριώδης πόλεμος αὐτὸς τοῦ ἀπηλπισμένου !
Πόσων μὲθώδης ἡ ψυχὴ τοῦ αἰχμαλωτισμένου !
Ὅταν ἐχθροὺς θερρίζει
Τὸν Πλάστην ἀτενίζει !

Δ.

Καθὼς τὸν Ταῦρον, ὁ Πασᾶς, μυχᾶται κ' ἐξαγριούται
Εἰς τὸν ἀναβολέα του μαινόμενος ὀρθοῦται
Φωνὴν βροντώδ' ὑψώνει,
Τοὺς Τούρκους ἐμψυχώνει.

Μὲ τὴν καμπύλῃν σπάθην του, ἀτάκτως περιτρέχει,
Καὶ τὸ θραῦ. του μέτωπον ὁ ἰδρὼς περιβρέχει
Λευκοὺς ὀδόντας τρίζει
Ὡς ὁ βορρᾶς μουγκρίζει.

Κίθαριν χρυσοκέντητον 'ς τὴν κεφαλὴν του φέρει,
Τὰ πορφυρόλευκα πτερὰ ὁ ἀνέμος τῆς δέρει,

Πιστόλια χρυτωμένα
'Σ τὰς θήκας των θαμμένα.

Ὁ αἰμοβόρος, ἀλαζών, 'ς τὰ πλούτη μεθυσμένος,
Στρέφει τὸ βλέμμα ἄγριον, πλὴν μένει τρομασμένος!

Βλέπων τὸ πῦρ ν' αὐξάνῃ
Τὴν νίκην του νὰ χάνῃ !

Σπυνθηροβόλους ὀφθαλμοὺς στρέφει κ' ὀλολίζει,

Ἐρύθημα σατανικὸν τὰς παρειάς του χρίζει,

Λυσσὰ νὰ ἐφορμήσῃ,

Μόνος του νὰ νικήσῃ !

Ἄλλ' αἴφνης φθάνει μεθ' ὀρμῆς καὶ μετ' ἀγρίας λύσσης

Ἐφιππος, μακρυένειος, ἕνας. Ὁρατὺς Δερβίσης,

Τοὺς ἐχλεκτοὺς φωνάζει

Καὶ ταῦτα ἀνακράζει.

— Μὴν δειλιάσετε πιστοὶ, ἀνδρίοι Μουσουλμάνοι !

Μὲ τέλει ὁ Προφήτης μας, μὲ τέλει τ' Ἀλχοράνι,

Εἰδῆσεις νὰ σᾶς δώσω,

Πίστιν, κ' ἡμῆς νὰ σώσω.

» Εἰς τὴν παχείαν κλίνην μου, εἰς νάρκωσιν θαθείαν,
Τὴν τῶν νεκρῶν ἀπήλαυσον, ἀνάπαυσιν γλυχείαν,
Ἄλλ' ὄνειρον φρικῶδες
Ἴδον κ' αἰνίγματῶδες ! . .

» Ἴδον ἔς τὸν θόλον τ' οὐρανοῦ, χάσμα βαθὺ ν' ἀνοίξῃ
Καί μ' ὑπογείους κλονισμούς, ἡ γῆ νὰ κατὰπνίξῃ
Τοὺς ἱεροὺς ναοὺς μας !
Τοὺς οἴκους τοὺς λαμπροὺς μας !

» Ἴδον, τὴν στέγην τ' οὐρανοῦ, πυρκαϊὰ νὰ φλέγῃ,
Τὸν δὲ Σουλτάνον ἐντρομόν, ἐντὸς αὐτῆς νὰ φεύγῃ
Καὶ ἀσυλὸν ἐζήτει
Ἐν τῇ πυρίνῃ κοίτῃ !

» Ἀπροσδοκῆτως, κεραυνὸς μετὰ σεισμοῦ ἐπῆλθεν,
Καὶ ἀπὸ τὸ χάσμα τ' οὐρανοῦ, θρόνος χρυσοῦς ἐξῆλθεν
Κ' εἰς τοῦτον ὁ Σουλτάνος
Κάθητο ὑπερηφάνως.

» Πληθὺς ἀγγέλων, Δερβισῶν, πέριξ αὐτοῦ γυρίζουν
Ὑπὸ τὸν Ὀρόγον του πρηνεῖς, μὲ σέβας γονατίζουν
Ἐν νεῦμά του προσμένουν
Νὰ φύγουν, ἢ νὰ μένουν.

• Ἐνῷ τὸ βλέμμα ἔστρεφεν νὰ τοὺς εὐχαριστήσῃ
Εἰς λέων, φθάνει προπετῶς νὰ τὸν καταξέσχισῃ!
Δι' ἐνὸς κτύπου μόνου,
Τὸν ἐριψέν τοῦ θρόνου!

• Ὅσοι τὸν περικύκλωναν, ἀπὸ τὸν τρόμον φεύγουν,
Καὶ βλέποντες τὸν κίνδυνον τοῦ Ἀνακτός των, κλαίγουν,
Πλὴν χεῖρα βοηθείας
Ἄρνούντ' ἐκ τῆς δειλίας.

• Μόνος, ὑπὸ τοὺς δρυχας τοῦ τρομεροῦ θηρίου!
Τὴν αὐτηρίαν τῆς ζωῆς, δέεται τοῦ Κυρίου,
Ἄλλὰ κι' αὐτὸς βραδύνει
Καὶ ὁ κίνδυνος ταχύνει!

• Ὁ Λέων, μὲ τοὺς δρυχας, τοῦ ἀποσπᾷ τὸ σιέμμα!
Ἐπὶ τοῦ στήθους του πατῶν, πτύει κρουνοὺς τὸ αἷμα,
Ἐξήτει νὰ τὸν σχίσῃ
Ζῶντα νὰ τὸν ροφήσῃ!

• Βλέπων τὴν τρομερὰν σκηνὴν, τετέλεσται φωνάζω!
Ἐπίσπευσον, καὶ λύτρωσον, Μωάμεθ ἀναχράζω,
Τὸν λάτρηγ σου Σουλτάνον
Τὸ κλέος Μουσουλμάνων!

» Με τὴν φωνὴν, ἐπὶ χρυσῆς νεφέλης ὁ Προφήτης,
Μάχαιραν ἐσφενδόνισεν, καὶ μ' ὄλην τὴν ὁρμὴν της
Πληγώνει τὴν καρδίαν
Τοῦ ζώου τὴν ἀγρίαν!

» Σπαράττον, πίπτει κατὰ γῆς, κυλείται 'στὸ αἷμα,
'Ο δὲ προφήτης ἔλαβεν τὸ τετριμμένον στέμμα,
Κ' εἰς τὸν Σουλτάνον θέτει,
Καὶ ἀνεγείρει ἔτι.

» Ὁχρὸν τὸν ἐπαρέλαβεν πλησίον του σ' τὰ νέφη,
Καὶ φεύγοντες, μὲ στέφανόν 'ιδον ὅτι τὸν στέφει,
Κ' ὑψούμενοι ὡς φάσμα,
'Εχάθησαν σ' τὸ χάσμα.

» Ἐξύπνησα, καὶ ἔτρεμον ψυχῇ τε καὶ καρδίᾳ.
'Ο φόβος μὲ κατέλαβεν καὶ ἡ ἀπελπισία.
'Ετρεξά νὰ ἐρευνήσω
Τ' ὄνειρον ν' ἐξηγήσω.

» Εὐρίσκω τ' ὄνειρον αὐτὸ Τοῦρκοι πρὸς ὀφελός μας!
'Ο Λέων, εἶναι ὁ Γκχαούρ, ὁ ἀσπόνδος ἐχθρός μας
'Οστις θὰ κιγδυνεύσῃ
Πλὴν τέλος θὰ ἐκπνεύσῃ.

» Ἄν θέλετε νὰ δώσωμεν ἐξήγησιν τελείαν,
Οἱ Ἕλληνες, θὰ φέρωσιν σ' ἡμᾶς μικρὰν ζημίαν,
Ἀλλὰ ὁ Τοῦρκος μόνον,
Θὰ τοὺς προσφέρει φόναν.

» Μὴν δειλιάσετε λοιπὸν ἀνδρεῖοι Μουσουλμάνοι!
Ἔχετε πρὸς βοήθειαν, Προφήτην, Ἀλκοράνι,
Καὶ αἱ βουλαι ἐκεῖνων
Ἡ πτώσις τῶν Ἑλλήνων.

» Ἐμπρός! εἰ τοὺς δούλους δεῖξατε ὀθωμανῶν καρδίας!
Ζῶντας νὰ τοὺς συλλάβετε χάριν ἐπιεικίας,
Κι' ὅση ζωὴ τοὺς μένει
Περὶ τὴν βασανισμένην!

Ε.

Λέγων ὁ Δερβίσης, ὅλοι ἐμψυχώθησαν συμφῶνως
Καὶ τὰ ἄπλα τῶν μεθ' αὐτοῦ τὰ ἐκκένωσαν συγχρόνως.
Ἡ ἰδέα ὅτι νίκην ὁ Προφήτης ἐτοιμάζει,
Πάντα φόβον ἐξαλείφει καὶ τοὺς κόπους τῶν δαμάζει.
Τοῦ Πασᾶ τῶν ἑνα νεῦμα περιμένουν νὰ ὀρμήσουν,
Καὶ τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ σκλάβους, ἅπαντας νὰ πυρπολήσουν.

Ὁ Παῖς ἐπὶ τοῦ ἵππου, σπάθην λάμπουσιν ὑψώνει
Καὶ προσμεδιδῶν τοὺς Τούρκους ἐτι πλέον ἐμψυχώνει.
Τὸν στρατὸν τοῦ συγκεντρώνει μὲ τὴν βροντηρὰν φωνήν του,
Κ' ἐμπροσθεν νὰ ἐφορμήσῃ ἔδωκε τὴν προσταγὴν του.
Πλησιάζουν τὰς οἰκίας, ἔνδον τῶν ὁποίων ἦσαν,
Τοῦ Χριστοῦ τὰ πρῶτὰ τέκνα, καὶ ἐμάχοντο μὲ λύσαν,
Ἰπὸ ταύτας σταματῶσι, καὶ ἀρχίζωσι τὴν πάλιν,
Ἀλλ' αἱ σφαῖραι τῶν Ἑλλήνων τοὺς ἐδέχθησαν καὶ πάλιν.
Αἱ ἐμπροσθοφυλακαὶ τῶν, ἔγειναν τὸ πρῶτον θῦμα,
Πρὶν ἢ ἐκκενώσουν τ' ὄπλον, τὰς ἐδέχθη μαῦρον μῦγμα !
Μὲ τὸν δρέπανον οἱ στάχεις καθὼς πίπτουν θερισμένοι,
Οὕτω πως κ' οἱ Τούρκοι πίπτουν εἰς τὸ αἷμα βαπτισμένοι.
Σωροὶ ἤδη ἀνυψοῦνται ἀπὸ Τούρκους φονευμένους,
Καὶ ἡ πεδιάς πληροῦται ἀπὸ ἄλλους πληγωμένους.
Ὡς τὸν οὐρανὸν ὑψαῖνται οἱ σφοδροὶ ὀλολυγμοὶ τῶν !
Καταθλίβουν τὰς καρδίαις αἱ φωναὶ κ' οἱ στεναγμοὶ τῶν !
Ὡς ἡ χάλαζ, αἱ σφαῖραι τῶν Ἑλλήνων τοὺς πτυπῶσι,
Ὡς ἡ φαίστερον ἀπαύστως, πῦρ καὶ θάνατον σκορπῶσι !
Οὐδεὶς κλαίγει ἐν τοῖς οἰκοῖς, φονευθέντα σύντροφόν του,
Οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἐγκίχθη ἀπὸ τὸν δειλὸν ἐχθρόν του.

Σὺ Υἱὲ Θεοῦ καὶ πλάστα.

Μὲ τὴν χεῖρα τὴν-ἁγίαν !

Ἐδωκας ἔς τοὺς αἰχμαλώτους

Φαίνεται τὴν εὐλογίαν !

Τοὺς πιστοὺς σου ἴδας πάλιν,

Ὅτι ὁ Τοῦρκος θὰ δεσμεύσῃ,

Κ' εἶπας, ἅς χαθῇ ἐκεῖνος,

Κι' ὁ Σταυρὸς νὰ θριαμβεύσῃ !

Μὲ ὑπομονὴν μεγάλην

Ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ὑπέστης,

Ἕθρεις ! ἐμπαιγμούς ! καὶ πόνους !

Καὶ ἀποθανῶν, ἀνέστης !

Ὅσα Σὺ ἀνέχθης τότε

Ἐκ τῶν μιαρῶν Ἑβραίων,

Ἐχαμεν εἰς μόνος Τοῦρκος

Τῶν Ἑλλήνων τῶν γενναίων !

Ἀπηγγονισμούς ! θανάτους !

Ἐμπαιγμούς, καὶ ἀτιμίας ! . . .

Ὅσα δὲ κακὰ ὑπάρχουν,

Ἐλαβαν ἐκ τῆς Τουρκίας !

Τὰ ὑπέφεραν γενναίως·

Ἀλλὰ τέλος, ἀνορθοῦνται !

Μὲ τὴν θείαν θέλησίν σου

Τάχιστα ἐλευθεροῦνται !

ΣΤ'

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πολέμου,

Εἰς τὸν χρότον τοῦ ἀνέμου,

Ἄσμα ἐθνικὸν ἤχει,

Καὶ μὲ αἶσθημα καρδίας

Ὁ Στριφτόμπολας κι' ἀνδρείας

Τὴν φωνὴν τοῦ ἀντηχεῖ.

Οἱ συντράφοι, συνοδεύουν

Τὴν φωνὴν, καὶ σημαδεύουν

Τοὺς ἀπίστους μὲ ὀργήν,

Κάθε σφαῖρα τοὺς κρημνίζει

Καὶ τὸ αἷμα των ποτίζει

Τὴν Ἑλληνικὴν τῶν γῆν !

Ἐχκενώϊων μετὰ βίας
Ὁ Στριφτόμπολας κι' ἀνδρίας
Τὸ τουφέκι, ἀρχινᾷ,

Ἄσμα ἐθνικὸν νὰ λέγῃ
Καὶ τὸ πάθος του νὰ φλέγῃ
Τ' ἄψυχ' ἄγρια βουνά !

Τὴν Πατρίδα !
Τὴν ἐλπίδα !

Νὰ λυτρώσω !

Τὴν ὀρησχεϊάν !
Τὴν ἁγίαν !
Θέλει σώσω !

Κινδυνεύουν
Καὶ γυρεύουν
Τοὺς υἱοὺς των

Νὰ σπαράξουν
Καὶ νὰ σφάξουν
Τοὺς ἐχθρούς των !

Ὅσον ζήσω.

Θὰ πασχίσω

Νὰ φονεύω !

Τὴν Τουρκίαν.

Τὴν Ἀγρίαν,

Νὰ ἐχθρεύω !

Z.

Τὰ φλογισμένα δμματα ὁ Κεχαγιάς ἐκτείνων,

Βλέπει τὴν νίκην νὰ πετᾷς' τὰ ὄπλα τῶν Ἑλλήνων

Καὶ στεναγμὸς τοῦ φεύγει.

Βλέπει, τὰ ἀπειρῶριθμα θύματα τῆς ὀργῆς του !

Σπερῶμενα, νὰ ξεψυχοῦν, μὲ πόνον τῆς ψυχῆς του

Καὶ ἐκ τῆς λύπης κλαίγει.

Τῆς μάχης ἀποσιρέται τὰ δάκρυα νὰ κρύψῃ,

Καὶ βλέπων, ὅτι πέπρωται τὴν κεφαλὴν νὰ κύψῃ

Σ' τὴν δόξαν τῶν Ἑλλήνων,

Ἀφηρημένος φέρεται ἀπὸ τὸν ἵππον μόνον,

Ἐψῶν τὰς χεῖρας, δέεται σ' τὸν Μωχαμὲτ μὲ πόνον,

Τοὺς γαλινοὺς ἀφίνων.

Ἄλλ' αἰφνης, μία ἀνθηρὰ νεανίς, πλησιάζει,
Ὡς ὁ ἀδάμας, δάκρυον τῶν παρειῶν της στάζει,
Καὶ πρὸς αὐτὸν προβαίνει.
Ἐνόμιζες, πῶς ἄγγελος, τῶν οὐρανῶν δραπέτης,
Ἐπὶ τῆς γῆς ἐπήδησε, νὰ ἐπισκευθῇ ὡς κλέπτης,
Καὶ πάλιν ἀναβαίνει..

Τὸ εὐγενές τοῦ ὕφους της, καὶ τὸ λευκὸν της χρῶμα,
Ἦρμοζαν εἰς τὸ ὑψηλὸν εὐλύγιστόν της σῶμα,
Ὡς ἥτις καὶ ὠραία.
Τὴν χρουσωμένην κόμην της, ὁ ἄνεμος ταράττει,
Τὸ στήθος τὸ παρθενικόν, λεπτὴ αἰσθίς τὸ φράττει,
Καὶ προχωρεῖ γενναία !

Φθάνει τὸν ἵππον τοῦ Πασσᾶ, τὸν χαλινόντου δράττει,
Ἐνῷ αὐτὸς τὴν κεφαλὴν ὑψῶν, λυσσᾷ φρυάττει,
Νὰ προχωρήσῃ θέλει.
Ὁ Κεχαγιάς, ἔς τὸ σπάνιον τῆς Ἑλληνίδος κάλλος,
Ἐμβρόντητος ἀπέμεινεν, ἀλλ' ἰδοὺ φθάνει ἄλλος,
Ὅν, ὁ Δερβίσης στ' ἐλεί.

— Ἐφένδη ! λέγει πρὸς αὐτόν. Μεγάλῃ δυστυχία . . .
Ταύτην τὴν γῆν, ἐπότισε μὲ αἷμα ἡ Τουρκία !
Ἀλλ' ὅχι μ' αἷμα ἐχθρικόν· μὲ αἷμα ἰδικόν της,
Ἡ μάχη μας, ὑπέκυψεν ὑπὸ τὸν ὀλεθρόν της !

Τὴν πεδιάδα σκέπυσαν πτώματα χιλιάδων,
Κ' ἡμεῖς, οὐδένα ᾿σφάξαμεν ἐκείνων τῶν ῥαγιαδῶν!
Οἱ Τοῦρκοι πλέον ἔχασαν καὶ τὴν μικρὰν ἐλπίδα,
Τοῦ νὰ νικήσουν τὸν ἐχθρόν· καὶ αἵματος ῥανίδα,
Δὲν ἔμεινεν ἔς τὰς φλέβας των, νὰ βλέπουν τὴν σφαγὴν των,
Ἀναφελῶς ὥς ἄνδρoι νὰ χάνουν τὴν ζωὴν των!
Οἱ Ἕλληνες, εἰς σῶματα ἀνθρώπινα κτυπῶσι,
Ἐνῷ οἱ Τοῦρκοι, ἄσβεστον καὶ πέτρας πολεμῶσι.
Πρόφθασον! λύτρωσον αὐτοὺς, ὁ θάνατος τοὺς δέρει,
Μία στιγμὴ ἀναβολῆς, καταστροφὴν μᾶς φέρει.
Ἐκάστη σφαῖρα τοῦ ἐχθροῦ, καὶ Τοῦρκον ἐξαπλώνει,
Ἄ! σπεῦσον! λύτρωσον αὐτοὺς, κ' ἡμέρα τελειώνει!
Τὰς χεῖράς των ἀπηύδησέν, ὥρων ἐννέα μάχης,
Ἀτίμως θεὸς ν' ἀποσυρθοῦν! ἅ! πρόζοιθον ἐν τάχει.

— Τί εἶπας! νὰ ἀποσυρθοῦν τῆς μάχης των ἀτίμως,
Καὶ ὁ Ἕλλ. νὰ νικήσῃ;
Τὸν θάνατον, ἂν πρόκειται, νὰ τὸν δεχθοῦν προθύμως,
Καὶ οὐδεὶς αὐτῶν νὰ ζήσῃ!

Ἀλλ' ὄχι! θὰ νικήσωμεν, ἐνδοξως θὰ στραφῶμεν
Μὲ δάφνας ἐστεμμένοι·
Τὸ τελευταῖον σχέδιον, εἰς ὃ θεὸς νὰ προβῶμεν,
Εἶναι αὐτὸ Μεημένη.

Νά ἐφορμήσωμεν εὐθύς, μέ δάδας ἀναμένας,
Ἐ τοὺς οἴκους τῶν Ἑλλήνων.
Νά πυρπολήσωμεν αὐτοὺς, καὶ τὰς σέσαθρωμένας
Λίσχρας ψυχὰς ἐκείνων!

Τὸν θάνατον θέλει γευθῇ, ἂν τις ἡμῶν τολμήσῃ
Ἐλληνα καὶ φονεύσῃ,
Θὰ τοὺς σπαράξω μόνος μου, τὸ αἷσχος μου νὰ σβύσῃ
Κ' ἡ λύσσα μου νὰ ἐκπνεύσῃ,

Αὐτοὶ οἱ λόγοι τοῦ Πασσᾶ,
Ἐλέχθησαν με τόνον.
Καὶ τῆς παρθένου τὴν ψυχὴν,
Ἐπλήγησαν με πόνον.

Τὰς παρειάς της ἔσχισεν,
Τὴν κεφαλὴν κτυπᾷ,
Καὶ τοὺς ξανθοὺς πλοκάμους της
Μὲ λύσσαν ἀποσπᾷ!

Οἱ κυανοὶ της ὀφθαλμοί,
Ἐ τὰ δάκρυα λιμνάζουν.
Αἱ χεῖρές της ἥρωϊκῶς
Τοὺς χαλινούς ἀρπάζουν.

Τοῦ Κεχαγιάμπη ζητᾷ
Τὰ ὅπλα ποῦ φορεῖ.
Αὐτὸς δὲ τὴν θαυμάζει
Καὶ τὴν παρατηρεῖ.

Τοὺς ἀνέμους καὶ τὸν αἶμα μου,
Ἀπόδωσ' μοι, νὰ σπεύσω.
Μὲ προσκαλεῖ ὁ πόλεμος,
Ἀπίστους νὰ φονεύσω!

Φωτίζετοῦς περιμένει,
Καὶ τρομερὰ σφαγὴ!
Ὁ Κόσμος, θὰ τοὺς χάσῃ,
Μὲ μιὰ μου προσταγή!

— Αἱ μὴ! θὰ σφάζῃς τὸν Θεόν, ἂν ἐλθῇς φονεύσῃς!
Ἄν τὸν πιστεύῃς, τὸν σκληρὸν σκοπὸν, νὰ μετατρέψῃς!
Ἄν ἔχῃς τέκνα! σύζυγον! ἂν ἔχῃς ἐρωμένην!
Δεῖξου γενναῖος, ἄκουσον νέαν δυστυχησμένην,
ἵτις σ' ὀρκίζῃ εἰς αὐτὰ τὰ ἀλλοπαῖά σου ὄντα,
Νὰ παύσῃς πλέον τὸν πόλεμον ἐκεῖνον τὸν βωῶντα!
Ἐλάστη σφαῖρα, δυστυχῇ Μητέρα κατασταίνει!
Ἐλπίς τὸν ἀνδραγαθὸν γέροντος, ἡ ὀφθαλμοῦ ἐμβάίνει!

Βλάστη σφαῖρα, θάνατον εἰς ἄνθρωπον προστέρει!

Ἢ ἀδελφόν, ἢ σύζυγον; τς τὸν ἄλλον κόσμον φέρει!

Ἄ! μή! θά σφάξης τὸν Θεόν, ἀνέλληνα φονεύσης!

Ἀν ἔχης πίστιν, τὸν σκληρὸν σκοπὸν, νὰ μετατρέψῃ!

Θά σοῦ ξεσχίσουν τὴν καρδιά, τὰ δάκρυα κ' οἱ θρήνοι,

Τῶν ὀρφανῶν, καὶ τῶν γηρῶν, οἱ στεναγμοὶ ἐκεῖνοί,

Θέλει ἀναθῶσι τς τὸν Θεόν, θέλει σά-τιμώρησούν!

Τὴν εὐτυχίαν τῆς ζωῆς ἣν ἔχεις, θά σοῦ σβύσουν!

Ναί! παῦσε πλέον τὸν πόλεμον, τὸν τρομέραν ἐκεῖνον!

Ἄς παύσουν πλέον αἱ θρονταὶ τῶν δπλων τῶν πυρίνων.

Ναί! πρὸς Θεοῦ! τὴν προσταγὴν σπεῦσον αὐτὴν νὰ δώσης,

Καὶ τόσας δυστυχεῖς ψυχὰς τοῦ τάφου νὰ λυτρώσης!

Ἀκόμη δὲν ἐχόρτασεν ἡ λύσσα τὴν ψυχὴν σου;

Δὲν ἶδας τόσα θύματα, πεσόντια τς τὴν ὀργὴν σου;

Ἐ! φθάνει πλέον! Ναί! ἄρκει! μὴ ἔλληνα φονεύσης!

Μὲ τὴν σκληράν σου τὴν ψυχὴν τὸν ἄδην ὀ ἀγριεύσης!

Ἐρύθημα Σατανικὸν τὰς παρειὰς τοῦ χροῖζει.

Μὲ γέλωτα Σαρδονικὸν τὴν νῆαν ἀτενίζει.

Τὴν κεφαλὴν κινεῖ,

Ἐνῶ ἡ δύστυχος αὐτὴ, μὲ δάκρυα καὶ θρήνους βαθέως προσκυνεῖ.

— Τοὺς ἔλληνας παρακαλεῖς, ὦ νέε νὰ λυτρώσης;

Καὶ μὲ τοὺς λόγους σου αὐτοῦς, ζητᾷς νὰ μκλαχιώσης,

Τοῦ Τούρκου τὴν ψυχὴν;

Ἄκουσον εἰς ἀπάντησιν, ὅτ' ὅλοι θά σωθῶσιν ὑπὸ τὴν μαύρην γῆν!

Τὸ ξίφος ὅπερ κρέμαται, σ' αὐτὸ τὸ πλάγιόν μου,
Θέλει σπαράξῃ τοὺς ἐχθροὺς, καὶ σεύσει τὸν θυμὸν μου!
Κ' ἐνῶ θὰ ξεψυχοῦν,
Ὁ γέλως μου θ' αὐζάνῃ, κ' οἱ κτύποι θ' ἀντηγοῦν !

— Ἄ! μὴ! ἐκεῖ εὐρίσκεται, ἡ κορωνὶς τῶν νέων!
Ὁ Δῆμος ἐκεῖ μάχεται, μετὰ ἀνδρῶν γενναίων!
Ὁ Δῆμος! ἡ χρυσὴ ἑλπίς τοῦ ἀτυχοῦς μου εἴου!
Ἄ! ὄχι! φείσθητι ἐδὲ ζῆν, αὐτοῦ τοῦ νεανίου!

Θὰ τὸν γνωρίσῃς παρευθὺς, φέρει Ἀγγέλου κάλλος.
Εἰς τὴν ἀνδρίαν, 'ς τὴν ψυχὴν, δὲν τὸν ὁμοιάζει ἄλλος.
Αὐτότ' αὐτὸν, Παῖ! σῶσέ μου! σπλαγχνίσου τὴν ζωὴν μου!
Δεῖξου γενναῖος σ' τὴν μικράν, θερμὴν παράκλησίμ μου.
Δὲν βιάπτεται ἡ νίκη σας, ὁ Δῆμός μου ἂν ζήσῃ,
Εἰς ἀνθρωπός, δὲν πρόκειται τὴν λύσσαν σας νὰ σεύσῃ.

— Οὐδεὶς αὐτῶν τῶν μοχθηρῶν
Ἔχει ζωὴν ἡμέρας !

Θὰ λάβῃ θάνατον πικρὸν
Τὸ δῦσμορφόν των τέρας !

— Ἐμένα πρῶτον φόνευσε, ὦ Ταῦρκε νὰ χορτάσῃς!
Τὸ αἷμά μου νὰ ρεύσῃ !
Καὶ μετὰ ταῦτα, πέταξε, καὶ πρὶν ἐκεῖ προφθάσῃς,
Ἡ γῆ θὰ σὲ παιδεύσῃ !

Τὸ Καριοφύλλι τὸ λαμπρὸν τοῦ Δήμου, θὰ σοῦ δείξη
 "Ὅτι ποτὲ δὲν σφάλει.
Θὰ σὲ συντρίψῃ κατὰ γῆς, 'ς τὸ αἷμα θέλει πνήξῃ
 Τ' ἀπαίσιά σου κάλλη!

Βάρβαροι! ἄπιστοι! σκληροὶ! μισάνθρωποι! ὁ τάφος
 Θὰ σᾶς δεχθῇ ταχέως!
Καὶ ὁ Ἕλλην, τὴν Πατρίδα του, θὰ λάβῃ ἀνεπάρως
 Μὲ δόξαν καὶ μὲ κλέος!

Νὰ εἶχα ξίφος, ἔβλεπες τὸ θάρος τῆς ψυχῆς μου!
 'Οποῖα τέκνα ἀποκτᾷ ἡ δοῦλη σου Πατρίς μου!
 Τὸ στήθος σου νὰ σχίσω,
Νὰ σοῦ σπαράξω τὴν καρδιά, τὸ αἷμά σου νὰ χύσω!

'Αλλ' ἂν στεροῦμαι καὶ αὐτὸ, οὐχ' ἤττον θὰ σὲ βλάψω!
Χεῖρας, ὀδόντας καὶ ὄνυχας, 'ς τὸ αἷμά σου θὰ βάψω!
 Εἶπεν, καὶ τὸν ἀρπάζει,
Καὶ ὥς ἡ πεινώσα Λέαινα, τὸν σχίζει, τὸν τεινάζει!

Ὁ Τοῦρκος, βλέπει τ' ἄγριον τῆς Ἑλληνίδος ὄμμα,
 'Απόφασιν κακὴν,
 Λύσσαν Ἑλληνικὴν,
 'Αφρώδες στόμα!

Τρόμάζει καὶ συγχίζεται, θέλει νὰ τὴν φονεύσῃ,
Τὸ ξίφος τοῦ ὄρᾱ.
Ἑλληνικὴ σπορὰ,
Πρέπει νὰ πέσῃ !

Κεντὰ τὸν ἵππον μεθ' ὀργῆς, νὰ τὴν ἀπομακρύνῃ,
Ὁ ἵππος σταμάτᾳ,
Τοὺς χαλινοὺς βιάσῃ
Ἡ ἥρωϊς ἐκείνη !

Ὁ ἵππος ἀχρυσεύεται, τὴν κεφαλὴν ὑψώνει,
Τοὺς πόδας τοῦ κρατεῖ,
Ἡ νέα, τὸν κρατεῖ
Καὶ τὴν πληγώνει !

Ἐπεσεν ! καὶ τοὺς χαλινοὺς ἀκόμῃ ἐκρατοῦσεν,
Κ' ἐνῶ ἦτο εἰς τὴν γῆν,
Ὁ ἵππος με' ὀργὴν
Τὴν ἐπατοῦσεν !

Ὁ ἵππος, τ' ἀλαβάστρινα τὰ στήθη της πιέζει !
Τὰ ὀμμάτ' αὐτῆς κλεῖ.
Ἐξέμεσεν χολή,
Πλέον δὲν εἶσι !

Η

Πῶς θ' ἀντηχήσῃ ὁ Οὐρανός, με δάκρυα, με θρήνους!

Ὡ θλίψις ἀπαράμιλλος πρὸς τοὺς γονεῖς ἐκείνους

Τῆς δυστυχοῦς Μαρίας!

Ὅποταν πληροφορηθοῦν τὸ τέρμα τῆς ἀθλίας. . .

Τὸ τέλος τῆς Μαρίας των! τοῦ λύχνου τῆς ζωῆς των!

Θὰ νεκρώθῃ, καὶ θὰ σβεσθῇ πᾶσα μικρὰ ἐλπίς των!

Ἐνῶ ἔρημοι θὰ μένουν,

Παράφρονες! αὐτόχειρες! οἱ ἄθλιοι θὰ γίνουν! . .

Πεντάκις μάυροφόρεσαν! πέντε υἱοὺς θρηνῶσι!

Οἱ Τρῦρκοι τοὺς κατέσφαξαν, οἱ Τοῦρκοι ἀφαιρῶσι,

Καὶ τέλος τὴν Μαρίαν,

Τοῦ γήρατός των στήριγμα, μόνην παρηγορίαν!

Πῶ! πῶ! οἱ δύστυνοι, θὰ τρελαθοῦν.

Ἐντὸς τοῦ τάφου των, θὲ νὰ ριφθοῦν

Ἀπηλπισμένοι.

Μία θυγάτηρ, καὶ αὐτὴ νεκρά.

Ἄθλιον τέλος, ζωὴ οἰκτρὰ

Τοὺς περιμένῃ.

Οἱ δῦστυνοι, 'ς τὸ βλέμμα της, ἔδλεπον εὐτυχίας.
Ἐλησματοῦνταν τὰ δεινὰ τῆς μαύρης τῶν δουλείας,
Ὅταν τοὺς ἐμειδία.

Ἀχόρταγοι τὴν ἤκουον, νὰ τοὺς καλῇ γονεῖς της,
Τὴν ἔβλεπον νὰ ἐλεῇ πτωχοὺς, καὶ συγγενεῖς της,
Γενναία τῇ καρδίᾳ !

Ἄγγελος ἀθωότητος ! εἰκὼν τῆς Παναγίας.
Ψυχὴ σπανία ἐν τῇ γῇ, ἐκείνη τῆς Μαρίας,
Πόσον σκληρῶς ἐχάθη.
Μόλις τὸ ἄνθος ἦνοιξεν, ἐκόπη κ' ἐμαράνθη !

Ἀνυπομόνως οἱ πτωχοί, τοὺς δρέμους θὰ κυτάζουν,
Διὰ τὴν ἄργηταν αὐτὴν τοῦ τέκνου τῶν τρομάζουν.
Ποῦ νὰ ὑποπτευθῶσι ;

Ὅτ' ἡ Μαρία κείτεται, ἐκτάδην φονευμένη,
Ποῦ νὰ τὸ φαντασθῶσι ;

ὦ ! πῶς θὰ ζήσουν ! πῶς θὰ ἀνθέξουν !
Πῶς θ' ἀντικρύσουν αὐτὴν νεκράν ;
Ἐπὶ τοῦ πτώματος τυρλοὶ θὰ τρέξουν
Ν' ἀποροφύσουν τὴν συμφορὰν !

Θ.

Φρικώδης ιδέα τοῦ κόσμου ἢ πλάνη !

Ὁ ἄνθρωπος λέγει, ὅτ' εἶναι εὐτυχής.

Ἀλλ' αἰφνης, τὰ πλούτη, τὰ τέκνα του χάνει,

Τὸν κόσμον ἀφίνει, πτωχὸς, δυστυχής !

Ὁ κόσμος, τὸν νοῦν τοῦ, μ' ἐλπίδας μεθύει,

Τὸ μέλλον δεικνύει, πομπῶδες, λαμπρόν !

Ὁ κόλαξ ! τὸ πνεῦμα 'ς ἐλπίδας κυλῶει.

Ὁ πλάνος, προσφέρει ἐν τέλος σκληρόν !

Οἱ ἄθλι' ἐκεῖνοι γονεῖς τῆς Μαρίας,

Ἐξέχασαν ἤδη τοσαύτας σφαγὰς ! . .

Πρὸς ταύτην ἐλπίζουν, ζωὴν εὐτυχίας,

Ποτὲ δὲν προσμένουν καὶ νέας πληγὰς ! . .

Ν' αὐξάνη τὴν ἔβλεπον, ὡς ἄνθος εὐώδες,

Νὰ γέμῃ χαρίτων, λαμπρᾶς καλλονῆς,

Σ' τὸ γῆρας ὑπέτρεμον οἱ μαῦροι τῶν πόδες,

Ἀλλ' ἔχαιρον ὅτι, τῆς ἦσαν γονεῖς.

Θεέ μου ! ἀνέκραζον, ὦ πόσ' εὐτυχία !

Μὴ τὴν ταφὴν μας ταχαίως φρονῆς !

Τὸν Δημόν τῆς πρῶτον νὰ λάβῃ ἡ Μαρία

Κ' ὕστερον, κάλεσον τοὺς μαύρους γονεῖς !

Ἐνῶ αὐτοὶ μὲ πάλουσαν καρδίαν, περιμένουν,
Τῆς θυγατρὸς τὴν ἔλευσιν, καὶ τεθλιμένοι μένουν,
Κ' ἐνῶ ἡ Μαρία ἔς το ψυχρὸν τῆς πεδιάδος χῶμα,
Ἐκοίτετο ἀμέριμνος μὲ ἄψυχον τὸ στόμα,
Ὁ ἄνθρωπος, ἐτουφέκιζε τοὺς Τούρκους μὲ μανίαν,
Καὶ τὴν Πατρίδα ἔσωζεν ἀπὸ τὴν τυραννίαν !
Τὸν ὀφθαλμὸν του ἔς τὸν σκοπὸν τοῦ ὅπλου διευθύνει,
Ἄλλ' ὅθεν στρέφει γλυκεῖ Ὅν πάντοτε διακρίνει.
Τὸ προσφιλὲς ἐκεῖνο Ὅν ! τὴν ποθητὴν Μαρίαν,
Ἦτις τοῦ ἐδίδο ψυχὴν, δυνάμεις καὶ καρδίαν.
Τὴν ἐνθουμέϊτο πάντοτε, καὶ ἠλπίζε νὰ φθάσῃ,
Νὰ ἔξολοθρεύσῃ τὸν ἐχθρὸν, καὶ τὰ δεσμὰ νὰ σπάσῃ !
Ἐάν δὲν πέσω ἔλεγεν, θὰ φέρω ἔς τὴν Μαρίαν,
Τὴν εἶδῃσιν τῆς νίκης μας, καὶ τὴν ἐλευθερίαν !
Πόσῃν χάραν θὰ αἰσθανθῇ, νὰ γίνῃ ἐλευθέραι !
Καὶ νὰ δεχθῇ τὴν χεῖρά μου ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ.
Τετέλεστε Μαρία μου ! ἔπαυσαν αἱ δόυναι !
Ἐντὸς μικροῦ ὁ ἄνθρωπος σου, πλησίον σου θὰ ᾔναι.

Αὐτὰ ἐσύλλογίζετο ὁ ἀτυχὴς μας νέος,
Σ' τοὺς ὀφθαλμούς του ἔλαμπε μία χρυσὴ χαρά.
Ὁ ὕδρωσ του κατέρρεεν κ' ἐμάχετο γενναίως,
Πλὴν, ρεῦ ! τὸν περιέμενε μεγίστη συμφορά !

Δὲν ἔφθασεν νὰ αἰσθανθῇ ὅλην τὴν εὐτυχίαν,
Ἐπὶ τὴν τύχην ἔκαμιν ἀπόφασιν σκληράν!
Ὁ ἔρωσ, νὰ μεταβληθῇ εἰς μίαν δυστυχίαν,
Καὶ τὴν Μαρίαν νὰ ἰδῇ πρὸ τῶν ποδῶν νεκράν!

Ἐκείνην, ἣν ἠγάπησε πρὸ πέντε ἤδη χρόνων,
Καὶ οἱ γονεῖς ἀνθίσταντο νὰ μὴ τὴν νυμφευθῇ,
Ἐκείνην, δι' ἣν ὑπέφερεν τοῦ ἔρωτος τὸν πόνον,
Ἐπέπρωτο ὁ δύστυχος σκληρῶς νὰ ἀπερῇθῃ!

I.

Ὁ Δῆμος, νέος ἀνθρώπος, υἱὸς πατρὸς πλουσίου,
Ποτέλῃσε ν' ἀδεύχθῃ τὸν βίον τοῦ ὀπίου,

Καὶ δραπετεύσας ἐν νυκτὶ τῆς πατρικῆς οἰκίας,
Ἐκλείσθη με τοὺς Μοναχοὺς ἐντὸς Μονῆς ἁγίας.

Τὰ πλούσια ἐνδύματα, με καταίσχυνήν ρίψας,
Εἰς τὴν θρησκείαν, τὴν σεμνὴν τὴν κεφαλὴν του κύψας,

Ἐνδύθη τὸν μοναχικὸν τοῦ Καλογήρου ῥάσσον,
Λατρεύων πάντα τὸν Θεὸν, τὸν βίον του ἀλλάσσων.

Οἱ ἀθλοὶ γεννήτορες, τὸν Δῆμόν των ζητῶσι,
Ὡς φονευθέντα, τὸν θρησκῶν, καὶ τὸν πενθηγορῶσι!

«Ο ἄνθρωπος, δὲν ἐξήρχετο ἐκ τῆς Μονῆς οὐδόλως,
Ἄλλὰ ὁ νοῦς του τῷ Θεῷ ἀφιερῶθη ὅλως.

Ἐνιχυτὸς διέτρεξεν, ἐνῷ ἐκεῖ κλεισμένος,
Ἀγίαν εὐχαρίστησιν ἀπῆλαυσεν ἀσμένως.

Πανύγῃρις ἐν τῇ Μονῇ, κατ' ἔτος ἐτελεῖτο,
Εἰς ἣν, πληθὺς Χριστιανῶν θρησκειτικῶς ἤγειτο,
Τῆς πανυγῆρεως αὐτῆς, ἡμέρα ἦχεν φθάσει,
Κ' ὄχλος πολὺς συνήρχετο ἐκεῖ νὰ ἐορτάσῃ.

«Ο ἄνθρωπος τότε, φοβηθεὶς, μὴ ἔλθουν οἱ γονεῖς του,
Ἐκρύβη·ς' τὸ κελίον του μὲ φόβον τῆς ψυχῆς του!

Μετὰ μικρὸν, ὁ θόρυβος τῆς συβροῆς αὐξάνει,
Ἐν βῆμα ς' τὸ παράθυρον ὁ ἄνθρωπος τότε κάμνει,
Ῥίπτει τὸ βλέμμα γύρωθεν, πλὴν ὡς ὁ λίθος μένει,
Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἔμειναν, σ' ἐν μέρος καρφομένοι.

Προαύλιον λιθοστρωτον, μὲ δένδρα στολισμένον,
Ἀπὸ πληθὺν προσκυνητῶν, ἦτο πεπληρωμένον.

Ἐν μέσῳ παλαιὰ τις δρυς, μὲ σῶμα τερατῶδες,
Ἐπότιζε τὰς ρίζας τῆς, μὲ ὕδωρ κρυσταλῶδες!

Ὁ ἔτρεχεν ἀπὸ πηγὴν πλησίον τῆς κειμένην,
Ἦν μὲ τοὺς κλάδους τοὺς πυκνοὺς εἶχ' ἐπισκιασμένην.

Ἐκεῖ, ς' τὴν ρίζαν τῆς δρυὸς, πλησίον εἰς τὴν κρήνην,
Ἐπέστησεν ὁ ἄνθρωπος μας τὴν προσοχὴν ἐκείνην.

Είδεν ἀγγέλου καλλονήν! νεάνιδα ὡραίαν,
Συνομιλοῦσαν μυστικῶς μὲ μίαν ἐκεῖ γραίαν.
Οἱ ὀφθαλμοί της οἱ γλυκεῖς, τὸ ὕφος, ἡ σεμνότης,
Ἡ φαινομένη ἐν αὐτῇ μεγάλη ἀθωότης,
Κατέτφαζαν τοῦ Δῆμου μας τὴν ἀνθηρὰν καρδίαν,
Κ' ἐν τῇ ψυχῇ του ἤκουσεν συγκίνησιν γλυκεῖαν.
Εἰς τὸ παράθυρον, ὡχρὸς, ἀκίνητος τὴν βλέπει,
Εἰς ἄλλο τί τὸν ὀφθαλμὸν ἀπὸ αὐτῆς δὲν τρέπει·
Πρώτην φορὰν, ὁ Δῆμος μας αἰσθάνεται νὰ τρέμῃ,
Καὶ ἀπ' ἀγνώστον τι καὶ γλυκὺ τὸ σῆθος του νὰ γέμῃ,
Λησμόνησε τοὺς Μοναχοὺς, τὸν ράσσον ὃν ἐφόρει!
Καὶ τὴν θρησκείαν του αὐτὴν· εἰς πάντ' ἀδιαφόρει,
Ἐν τῇ νεάνιδι τὸν νοῦν, μὲ σέβας προσυλῶνει,
Ἐντὸς τῶν σπλάγχων φλέγεται, ἐν τῇ ψυχῇ παγώνει.
· · · · ·
· · · · ·
Δύω ἀχρετοὶ ὠθώμανοί· πέριξ αὐτῆς γυρίζουν,
Ὁ Δῆμος τοὺς παρατηρεῖ, ἐκείνην ἀτενίζουν.
Ὁ εἷς τὴν ἐπλησίασεν, λέξεις τῆς ἀπευθύνει.
Αὐτῇ, τὸν ἀποστρέφεται καὶ τὸν ἀπομακρύνει.
Πάλιν τὴν παρακόλουθεῖ, τὴν χεῖρά της ἀρπάξει.
Ἐκείνη, ἀποσύρεται καὶ γοερῶς φωνάζει.

Τότε, ὁ Δῆμος ἔρριψεν, τὸν σκοῦφον, καὶ τὸν ράσσον,
Κ' ἐκ τῆς ὀρχῆς τὸ πρόσωπον εἰς πορφυροῦν ἀλλάσσον,

Τοῦ παραθύρου ρίπτεται, κ' ὡς ἡ δορκὰς ὀρμήθη,
Καὶ σχίζων μὲ τὰς χειράς του τὰ πυκνωμένα πλήθη,
Φθάνει τὸν Τούρκον, καὶ λυσσῶν, τὸ ξίφος του ἀρπάζει,
Τετρακίς ἐμπέσεν αὐτὸ, ἰς τὸ στήθος καὶ τὸν σφάζει,

.

Ἡ νέα τὸν παρατηρεῖ, τὸ θάρρος του θαυμάζει,
Ἐνῷ ὁ Δῆμος ἔντρομος, ἐκείνην πλησιάζει.

— Τὸ πρῶτον δεῖγμα τῆς πρὸς σέ, ἀγάπης μου προσφέρω
Ἐν ὅσῳ ζῶ τὸ κάλλος σου, σ' τὴν μνήμην θέλει φέρω,

Μὴ λησμονήσης, ὅτι ζῶ νὰ σέ λατρεύω μόνον,
Μὴ λησμονήσης ὅτι σὺ, μ' ἐβάπτισες εἰς φόνον.

Μὴ λησμονήσης ἀγγελε τοῦ Δήμου τὴν καρδίαν.
Μὴ ἐπαυξήσης μὲ αὐτὸ, αὐτοῦ τὴν δυστυχίαν.

Ἐγίαινε ἐντὸς μικροῦ, θὰ μὲ ἠχινιατήσουν!
Τὸ αἷμα ὅπερ ἔχυσα, οἱ Τούρκοι θ' ἀπαιτήσουν!

Ταῦτα μὲ τρέμουςαν φωνὴν, ἐλάλησεν ὁ νέος,
Καὶ πρὸς τοῦ ὄρους τὴν ὁδὸν ἐβράδισεν ὁρμαίνως.

Εἰς τοῦ Δήμου τὴν ἀνδρίαν
Ἡ Μαρία συγχισμένη,
Ἐκπληκτος ἐναπομένη
Μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔς τὴν γῆν.

Τὴν καρδίαν της ἡσθάνθη,
Νὰ σκληρὰ καὶ νὰ παγώνη.
Τ' ὄμμα πρὸς στιγμὴν ὑψώνει
Εἰς τοῦ Τούρκου τὴν σφαγὴν.

Ἠλλοιώθη ἡ μορφή της
Καὶ τὸν Δήμόν ἐνθυμήθη,
Πικρὸν δάκρυον ἐχύθη
Τῶν γλαυκῶν της ὀφθαλμῶν.

Ποία τύχη σὲ προσμένη
Ἵπερασπιστά μου νέε;
Θὰ σὲ χάσω ὦ γενναῖε ! . .
Εἶπε, μ' ἓνα στεναγμόν!

Ἡ Μαρία, ἀπὸ τότε,
Ἐστερίθη τὴν καρδίαν
Εἰς τοῦ Δήμου τὴν ἀνδρίαν,
Ἀφείρωσε τὸ πᾶν.

Εἰς τὸν κόσμον εἰς ὃν ἔζη,
Δὲν ἐγνώρισ' εὐτυχίαν·
Οὔτε ἡδονὴν γλυκεῖαν,
Ἀπ' αὐτὸ τὸ ἀγαπᾶν !

Πέντε ἔτη ἐπαρῆλθον,
Καὶ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὰ ὄρη
Τὸν διώκουν ὀπλοφόροι,
Καὶ πετᾷ ἐδῶ κ' ἐκεῖ.

Ὅθεν ἀντιχρῶσθαι Τούρκον,
Τὸ τοῦφέκι του προταίνεται.
Αἷμα τῶν ἀπίστων χύνει,
Τὴν Μαρίαν ἐκδικεῖ.

Ἦλθε τέλος ἡ ἡμέρα,
Ἡ ἀγία ! ἡ μεγάλη !
Καὶ ἰδοὺ ἡνοίχθη πάλιν
Μὲ τὸν ἀπίστον ἐχθρόν.

Ἐπανάστασιν, ὁ ἄνθρωπος
Μόλις ἤκουσεν ὁρμήθη,
Καὶ φονεύων Τούρκων πλήθη,
Εὖρε θάνατον σκληρόν !

ΙΑ.

Μέλας ἀτμός ἐκάλυψε τοῦ οὐρανοῦ τὸ χρῶμα,
Φλόγες αὐξάνοντος πυρὸς μὲ κολοσαῖον σῶμα
Τὰ νέφη κύνηγόν,

Εἰς τοὺς ἀτμούς οἱ πλάτανοι νομίζεις θά πνήγουν,
Οἱ κλάδοι τῶν δένδρων ἀνέμῳ φέρονται

Οἰκίαι καταφλέγονται, κ' ἐνῶ τὸ πῦρ των τρίζει,
Ὁ ἄνεμος ὀρμιτικῶς ἐντὸς αὐτῶν συρίζει,
Αὐξάνων τὴν πυράν,

Ἦτις ὡς ὄφεις θέρεται μὲ λύσσαν τρομεράν.

Μὲ κρότον, συσσωρεύονται, λίθοι καὶ μαῦρα ξύλα,
Ἐπὶ τῶν δένδρων φλέγονται οἱ κλάδοι καὶ τὰ φύλλα,
Καὶ πίπτουν κατὰ γῆς,
Θέαμα λυπηρώτατον τῆς θεϊκῆς ὀργῆς!

Ἐντὸς αὐτῶν τῶν οἰκιῶν, ὡς φάσματα κινῶνται
Σχιαὶ ἀνθρώπων, εἰς φυγὴν τρεπόμενοι, ὀρμῶνται,
Τῶν παραθύρων πίπτουν,
Καὶ μετ' ἀνδρείας καὶ ὀρμῆς ἀμέσως ἀνακύπτουν.

Ἐντὸς τοῦ σκόπτου βήματα ἤχοβολοῦν ὁρμαῖα,
Μία φωνὴ ἀκούεται νὰ τραγωδῇ γεναία,
Ἐμπροσθεν πλησιάζει,
Κοῦφαι τῶν ὄπλων αἱ κλαγγαὶ ἔς τὸ σκότος ἀντηχῶσι
Πηριασμοὶ ταχύτατοι ἀπαύστως προχωρῶσι,
Εἰς οὓς ἡ γῆ τρομάζει.

Ἐκ τῆς ὁμίχλης τῶν ἀτμῶν, ὡς ἄγγελοι ἐξηλθον,
Μ' ἐν πῆδημα ὡς ἀετοὶ χάσμα βαθὺ διήλθον,
Πεντήκοντα γεναῖοι.
Τὰ ὅπλα των φεγγοβολοῦν, ἡ σπάθη των κινεῖται,
Ποῖοι νὰ ᾔναι ἄραγε οἱ τρομεροὶ ὀπλῆται ;
Ποῦ προχωροῦν ὁρμαῖοι ;

Αἱ φουστάνελαις αἱ λευκαί, ἐκ τοῦ πυρὸς μαυρίζουσι
Δὲν ἀπατῶνται, εἰν' αὐτοὶ, πάντες αὐτοὺς γνωρίζουσι
Παιδιὰ Ἑλλήνων ἦσαν.
Πλὴν τί ζητοῦν ; τί κυνηγοῦν ; ποῦ τρέχουσι ; τί γυρεύουσι ;
Πρὸς τί τὰ ὅπλα των κρατοῦν ; πρὸς τί ἄρα σαλεύουσι ;
Τὸ ὄμμα των μὲ λύσαν ;

Ὁ μεγαλόσωμος αὐτός, τίς εἶναι ; ποῦ προβαίνει ;
Μὲ τὴν ὠραίαν του στολὴν τὴν χρυσοκεντημένην,
Ποῦ τρέχει μὲ ἀνδρίαν ;
Ὅλοι τὸν παρακολουθοῦν, ἔς τὸ βλέμμα του προσέχουσι,
Πόθεν τοὺς φέρει ἄραγε ; πόθεν ὁρμοῦν καὶ τρέχουσι ;
Μ' ἀπηλπισμένου βίαν ;

Οἱ δύστυχοι! ἐλάχοντο νὰ λύσουν τὰ δεσμά των!
Τὸ πατέριόν των ἔφαφος, μ' αὐτὰ τὰ αἵματά των,
Θέλουν νὰ 'ξαγοράσουν!
Τοὺς ἔκλεισαν οἱ βάρβαροι εἰς τρεῖς μικρὰς οἰκίας,
Τοὺς ἐπυρπόλησαν αὐτὰς, καὶ οὗτοι μετὰ βίας
Σπεύδουν νὰ τοὺς προφθάσουν..

Ὁ πολμητίας Ἀρχηγός, εἰδετέ τον, πῶς τρέχει!
Τὸν δάχτυλον 'ς τὸ σκάνδαλον τοῦ ὀπλοῦ τοῦ τὸν ἔχει,
Λυσσᾷ νὰ τὸ 'κενώσῃ.
Πόσῃν αἰσθάνεται χαράν, τὸ ὄμμα του ἀστράπτει
Ἡ τυραννία 'ς τὸ στήθος του πυρκαϊὰν τοῦ ἀνάπτει
Τὴν γῆν του νὰ λυτρώσῃ!

Διπλασιάζουν τὴν ὁρμήν.—ἰδέτε, σταματῶσι,
Ὅλοι των γονατίζωσιν, ὅλοι πυροκροτῶσι
Οἱ τρομεροὶ ὀπλίται!
Ἐμπρὸς ἀδελφια! δείξατε, ὁ ἀρχηγὸς φωνάζει,
Ὅτι χριστιανοῦ ψυχὴν ὁ Τούρκος δὲν τρομάζει,
Κι' ὁ Ἕλληγιν δὲν φοβήται..

IB.

Τρόμος καὶ φρίκη δέρονται· ὁ θάνατος παλαίει!
Στήθη μὲ στήθη μάχονται, μ' ἀπόφασιν σκληρά!
Καταστροφὴν καὶ θάνατον παντοῦ ἡ αὔρα πνέει,
Παντοῦ ἀκούεις τὴν φωνὴν θνησκότων τὴν οἰκτρά!

Μὲ ἀστραπῆς ταχύτητα οἱ Χριστιανοὶ φονεύουν,
Θανατηφόρους στέλῳσι πρὸς τοὺς ἐχθροὺς πληγὰς,
Οἷτινες, μ' ἀγανάκτησιν τὸ ὄμμα των ἀγριεύουν,
Καὶ θνήσκοντες, ἐκπέμπωσι φρικώδεις οἰμωγὰς!

Μόλις ἰδῇ ἀπέναντι ὁ Τούρκος τὸν ἐχθρόν του,
Τὴν φεγγοβόλον σπάθην του λυσσῶσαν νὰ ὑψώθῃ,
Βλέπει ἐπ' αὐτοῦ τὸν θάνατον, τὸ τέλος τὸ σκληρόν του,
Τρέμων, ἀνυπεράσπιστος, προσπίπτει νὰ σωθῇ.

Ἄλλ' ἡ ψυχὴ τοῦ Ἑλλήνος, λίθος ἑστὰς παρακλήσεις,
Κτυπᾷ τὴν σπάθην μὲ ὀργὴν ἐπὶ τὸ κράνιον τοῦ ἐχθροῦ
Τὸν μυελὸν, καὶ τὰ ὀστᾶ συντρίβει μετὰ λύσσης,
Κ' εἰς ἄλλην κεφαλὴν ὀρμᾷ ὁμοίου μοχθηροῦ!

Ἐκείθεν ὁ Στριγτόμπολας, ὡς λέων λυσσασμένος,
Τὴν σπάθην, ὡς τὸν πέλεκυν, ὑψώνει, καὶ κτυπᾷ,
Ἀπὸ τὰς ἐχθρικὰς σφαγὰς, εἰν' καταματωμένος,
Ἀκόρεστος ἢ σπάθη του, τὰς κεφαλὰς τῶν σπᾶ.

Αἵμαποστάλακτὴν ὁδὸν, πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἀνοίγει·
Ἦτις, κατακαλύπτεται ἀπὸ πληθὺν νεκρῶν,
Ἀκαταπαύστως εἰς ψυχὰς τὸ ξίφος του ἐμπνέει,
Κ' ἐπὶ πτωμάτων Τούρκικῶν, βαρύνει προχωρῶν.

Ὡς ἄνεμος τὸ ξίφος του ὑψοῦται, καταπίπτει·
Πότε δεξιῶθεν πολεμᾷ, καὶ πότε ἀριστερά·
Ὅσῃν διέβικεν ὁδὸν, μὲ πτώματα καλύπτει,
Καταστροφή, καὶ θάνατος, παλαίει ὄθεν περᾷ.

Ἐνῷ τὸ ξίφος ἔσταζεν, ἐνῷ τὸ αἷμ' ἀχνίζει,
Ἐνῷ μὲ τοῦτο ἐπιπτον, οἱ Τούρκοι σωριδῶν,
Ἀπ' ἐμπροσθεν, ὡς ὁ βορρᾶς, εἰς ἵππος χραιμετίζει,
Καὶ ὁ Δερβίσης ἐπ' αὐτῷ, τοῦ φράττει τὴν ὁδόν.

— Αἰ! παῦσέ πλέον ὦ Γκιαούρτῃν τόσῃν σου ἀνδρείαν!
Πέσε καὶ σὺ ἀχάριστε, ὡς οἱ λοιποὶ νεκρός!
Τὸ Γκαταγάνι ὕψωσεν μὲ Τούρκικὴν μανίαν,
Ὁ τοῦ Προφήτου ἄγριος κ' ἀχρεὺς λειτουργάς.

Τετέλεσται τὸ κτύπημα, καθέτως καταβαίνει!
Τετέλεσται ὁ Ἀρχηγός, ἀφεύκτως τελευτᾷ!
Ἄλλ' ὄχι! ὥς ἐκ θαύματος, μ' ἐν πῆδημα προβαίνει,
Καὶ μὲ τὴν σπάθην τεχνικῶς τὸν κτύπον ἀπαντᾷ.

Ἀμέσως ὡς τὴν ἀστραπὴν, πιστόλαν ἐκχενώνει,
Καὶ τὸν Δερβίσην ὕπτιον τοῦ ἵππου του κρημνᾷ,
Ἢ σφαῖρα, τὴν καρδίαν του θανατηρῶς πληγώνει,
Κ' ἐκ νέου, τὰς θυσίας του ἔστους Τούρκους ἀρχινᾷ.

Χαρὰ ἔς τὸ τέκνον τῆς Μητρός! χαρὰ εἰς τὴν Μητέρα!
Τὸν Ἥρωα ἔς ὃν ἔδωκε ζώην, νὰ διορᾷ,
Ἐγγίζουσιν νὰ θεωρῇ τὴν εὐτυχὴ ἡμέρα,
Νὰ ἐκλείψῃ τῆς Πατρίδος τῆς ἡ Τουρκικῆ σπορά!

II.

Νέος καὶ πάλιν θόρυβος ἀπέναντι αὐξάνει,
Ἕλλην, ἀνδρίως μάχεται, ὠραῖος, τολμηρός.
Ὡς ἀετὸς τὰς πτέρυγας, δέρει τὸ γιγατάνι,
Κ' εἰς ἑκασὸν τοῦ κτύπημα, ξαπλοῦτ' ἓνας ἐχθρός.

Σ' τὸν ὤμὸν τοῦ βαρύτατον κρίματι Καριοφύλλι,
Μὲ ἀσκεπὴ τὴν κεφαλὴν, τοὺς Τούρκους κυνηγᾷ,
Ἀπὸ τὴν δίψαν στέγνωσαν τὰ ῥόδινά του χεῖλη,
Νὰ τὰ δροσίση προσπάθη 'ς τὸ αἷμα ἐνὸς ἀγα.

Αὐτὸς ἦτον ὁ Δημὸς μας, ὁ Δῆμος τῆς Μαρίας!
Ὅστις, μὲ αἷμα ἔθαφε τὴν Πάτριόν του γῆν!
Σ' τοὺς Τούρκους, ἔδιδε σχολὴν Ἑλληνικῆς ἀνδρίας,
Κ' εἰς τὰς ψυχὰς των ἤνοιγε θανατηρὰν πληγὴν.

Διώκων, σφάζων τοὺς ἐχθροὺς τυφλὸς ἀπὸ τὴν λύσσαν
Ἔτρεχεν ἐνδὸν εἰς αὐτοὺς κ' ἐκδίχισιν ξερνᾷ,
Φάρμακον εἰς τὸ πάθος του οἱ Μουσουλμάνοι ἦσαν,
Εὐτυχεστάτη ἡ Ἑλλὰς τὰ τέκνα ποῦ γεννᾷ!

Ἐνῷ ἔτρεχεν ἀπρόσεκτος, προσκρούει 'ς ἓνα πτώμα,
Καὶ ἐπ' αὐτοῦ κατέπεσεν εἰς αἱματώδη γῆν,
Θεὸί τί φρίκη! τὸν νεκρὸν ἐγνώρισε 'ς τὸ χῶμα,
Βροντώδῃ καὶ ὀδυνηρὰν ἀπέπεμψε κραυγὴν!

Νεῆνις, αἱματόφυρτος, ὠχρᾷ καὶ παγωμένη,
Εἰς τὸ ψυχρὸν τὸ ἔδαφος ἐκείτετο νεκρά!
Γνωρίζει τὴν Μαρίαν τοῦ καὶ νεκρωμένος μένει,
Τὰ χεῖλη του ἐκόλησεν 'ς τὰ χεῖλη τὰ ψυχρά!

Τὰ ὄπλα ἐγκατέλειπε, τοὺς ὀφθαλμοὺς τεντώνει,
Κ' ἐνὺπνιον τῷ φαίνεται ἐκεῖν' ὅπερ ὄρᾳ,
Ἄλλὰ τὸ σῶμα ψηλαφῶν, τὸν ἐπιβειβαιώνει,
Ὅτ' ἡ Μαρία εἶν' αὐτῇ, καὶ ὅτι εἶν' νεκρά!

Μαρία! εἰπὶ ὁ δυστυχής! φιλιτάτη μου Μαρι...ί...α...
Ἄλλο δὲν πρόφρασε γὰρ εἰπῇ, κ' εἷς ἄπιστος ἐχθρός,
Ἐξαφνα, τῷ κατέφερε, πληγὴν ἐν τῇ καρδίᾳ,
Κ' ἐπὶ τοῦ πτώματος αὐτῆς κατέπεσε νεκρός!

Τὸ αἷμά του ἀνέβλοξεν κρουνοὺς ἐκ τῆς πληγῆς του,
Σ' τὰ χεῖλη της κατέφρασε, ν' ἀφήσῃ τὴν πνοήν!
Ὁ θάνατος τὸν ἐστεψεν μετὰ τῆς ποθητῆς του,
Καὶ μουσικὴν τῷ ἐκλεξε τῆς μάχης τὴν βοήν.

Μὲ λύσαν ὁ Στριφτέμπολας τοὺς κεραυνούς του σέλει
Ὁ κόπος δὲν ἀπηύδῃσεν τὰ ἀνθρώπωνά του μέλη,
Ἄλλ' ὅσας εἶχεν ἐξ ἀρχῆς δυνάμεις, προσφύλάττει,
Καὶ τοὺς ἐχθροὺς σπαράτει.

Πέριξ αὐτοῦ, ὡς λέοντες τὰ τέκνα τῶν Ἑλλήνων,
Τὸν ἐπιβλέπουσι πάντοτε νὰ μιμηθοῦν ἐκεῖνον,
Εἰς τοὺς ἀπίστους ἄκαμπτοι, μενώμενοι ὁρμῶσι
Τὸν θάνατον σκορπῶσι.

Φόβος καὶ μῖσος ἐστὴν φυγὴν τοῦ Τούρκου ἐμπολεῖ,
Ἀπελπισία ἅπαντας καὶ τρόμος κυριεύει.
Τελείαν ἀνυπέρθετον καταστροφὴν προβλέπουν,
Πάντες τὰ νῶτα τρέπουν.

Τρέπονται πάντες εἰς φυγὴν, ὠθοῦνται ὡς τὸ κύμα,
Ἀλλὰ νεκροὶ σώρεύονται εἰς ἑκάστον των βῆμα,
Οἱ Χριστιανοὶ τοὺς κυνηγοὺν, ἀπαύστως τούφειζον,
Ὡς νύ νικαὶ ἑλλήτως τοὺς δεκατίζουν.

ᾠθοῦμενοι, συμπλέκονται, πίπτει ὁ εἰς ἐν τὸν ἄλλον,
Ἐκπνέουσιν ἀπὸ αὐτὸν τὸν φόβον τὸν μεγάλον,
Οἱ Ἕλληνες θηριωδῶς περῶσιν ἐπαλεμποῦντες,
Ὡς νύ νικαὶ ἑλλήτως καταπατοῦντες.

Ὁ Κεχαγιάμπεης ὁρμᾷ αὐτοὺς νὰ σταματήσῃ,
Μὲ λέξεις κολακευτικὰς τὸν φόβον των νὰ σβύσῃ,
Πλὴν ὅσον κί' ἂν τοὺς ἐνίσχῃ, ὅσον κί' ἂν διατάτῃ,
Πολυλογεῖ ἐν μάτι.

Οἱ Τούρκοι φεύγουν κάτωχοι, οὐδένα δὲ γινώρῃζουν,
Δι' προσταγαί των ἀρχηγῶν ποσῶς δὲν τοὺς φοβίζουν,
Τρέμουν καθὼς ὁ κάλαμος ἐστὴν θάνατῶν θνησκόντων
Σ' τὸ πῦρ των διωκόντων.

Βλέπων ὁ Κεχαγιάμπεης, ὅτι τοὺς λόγους χάνει,
Ἐγύμνωσεν ὀλόχρυσον μέγαν· γιγατᾶνι,
Φονεύει δύο ἐξ αὐτῶν, πλὴν ὅλοι μετὰ βίας
Φεύγουν καὶ ἀταξίας.

Τὸ κολοσσαῖον ἱππικὸν τῶν δύο χιλιάδων,
Κατῆσχιμένον ἔφυγε μακρὰν τῶν πεδιάδων,
Ἀπάντας ἐκυρίευσεν ὁ φόβος, ἡ δειλία,
Καὶ φεύγωσιν ἐν βίᾳ.

Ὁ θηριώδης Κεχαγιάς, βλέπων μὲ ἀπορίαν,
Τοῦ ἀπειθοῦς καὶ ἰσχυροῦ στρατοῦ του τὴν δειλίαν,
Κ' ἐκ τῆς ὀργῆς τὰ χεῖλη του, δάκνει καὶ αἱμάτωνη,
Τὸν ἵππον του σκοτώνει.

Ὡς ὁ ἱέραξ τὰ πτηνὰ, διώκει μετὰ βίας,
Οὕτω ὁ Ἕλλην κυνηγᾷ τὰ τέκνα τῆς Τούρκικας·
Καὶ χάλαζα μολύβδινος ἀπ' ὀπισθεν τὰ δέρει,
Εἰς μαύρην γῆν τὰ φέρει.

Ἐνίοτε, ἐκ τῶν Τούρκων ὀλίγοι, σταμντῶσι,
Οἱ ὀλίγον θάρρος ἔχοντες τοὺς Χριστιανοὺς κτυπῶσι·
Καὶ πάλιν ἐπὶ τῆς φύγῃς τρεπόμενοι πρόβαίνουσι,
Καὶ λυσσωδῶς ἀσθένουσι.

Πλὴν φεῦ! σιγμὴ καταστροφῆς! σιγμὴ κατηραμμένη!
Ἐνῶ οἱ γενναῖοι Χριστιανοί, ἐνῶ οἱ δυσυγχαρήμενοι,
Ἐνῶ εἰς χεῖρας ἔβλεπον μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν δίκην
Τὴν δαφνοφόρον Νίκην,

Λίφνης, συρίζουσα σφοδρῶς ἐπάνω 'ς τὸν ἀέρα.
Ἀπὸ τοὺς Τούρκους ἔφθασε θανατηφόρος σφαῖρα,
Καὶ τοῦ Στριφτόμπολα περὰ τὸν τράχηλον θαθέως,
Καὶ ἔπεσεν εὐθέως!

Τὰ ὅπλα των ἐσίγησαν, νεκροῦται ἡ ὁρμὴ των!
Ἵτόν θάνατον τοῦ Ἀρχηγοῦ πετᾷ ἡ προσοχὴ των!
Τὰ πρόσωπα ὠχροίασαν, τὰ δάκρυά των ρέουν,
Καθὼς τὰ βρέφη κλαίουں.

Τὰ στήθη των τ' ἀτρόμητα ἐγέμισαν πικρίας·
Τὸν Ἀρχηγὸν προβλέπωσι μὲ ὄμμα εὐλαθείας,
Περὶ αὐτὸν συνάζονται, πὸ αἵμά του σπογγίζου̃ν,
Ἄπαντες ὀλολύζου̃ν.

Σκοτίζεται τὸ λογικὸν ἐκ τῆς ἀπελπισίας!
Δὲν ἐφευρίσκου̃ν οἱ πτωχοὶ μέσα τῆς βοήθειας.
Τὰς φουρτανέλας σχίζουσι καὶ δένου̃ν τὴν πληγὴν του
Νὰ σώσου̃ν τὴν ζωὴν του.

Ἀδελφοί! λέγει ὁ Ἀρχηγός· πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ῥίπθεϊτε,
Περὶ τῆς Σωτηρίας μου, ματαίως προσπαθεῖτε!
Πατρίσι καὶ Πίσις! σᾶς καλοῦν, πρὸς τὸν ἐχθρὸν ῥιφθῆτε
Νὰ ἐλευθερωθῆτε!

Μ' αὐτοὺς τοὺς λόγους, ὀρμήσαν' εἰς τοὺς φεύγοντάς ἐχθροὺς των,
Ἀπὸ μακρῶθεν τοὺς κτυποῦν μὲ τοὺς τουφεκισμοὺς των,
Σ' ἕκαστον κτύπον, καὶ ζωὴν ἐκείνων ἀφαιροῦσαν,
Σκληρῶς τοὺς ἐκτυποῦσαν.

Διώκοντες, τοὺς ἔφερόν' εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους,
Καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἀνέβαινον δυσβάτους ἀνυφόρους.
Ἀπαύσως τοὺς πυροβολοῦν, καὶ σκέπτοντ' ἓνα μόνον
Τοῦ Ἀρχηγοῦ τὸν φόνον!

Ἄφου οἱ Τοῦρκοι ἐντρομοί, καὶ καταπληγῶμενοι,
Σ' τὴν Τρίπολιν ἐπέστρεφον ὑπόδρα κατησχιμένοι,
Οἱ Ἕλληνες τὸν στέφανον τῆς Νί κ η ς ἐστεμμένοι,
Ἐπέστρεφον θλιμένοι!

Μὲ νεκρικὴν ὠχρότητα, οἱ δύστιγοι ὀπλῖται,
Σ' τὴν θέσιν ἐπλησίαζον ὅπ' Ἀρχηγός των κεῖται,
Ἐπαλεν ἡ καρδιά των, τὸ δάκρυόν των ῥέει,
Δὲν ἦσαν πλέον γενναῖοι!

Τὸν εὖρον ἐπὶ Τούρκικων πτώματων τεθῆμένον,
 Καὶ ἀπὸ δύο γέροντας καλῶς προφυλαγμένον;
 Ἐξή! δὲν ἐτελεύτησεν! θά' ζήσῃ! νὰ θά' θά' ζήσῃ!
 Καὶ πάλιν νὰ νικήσῃ!

Ὅλοι τὸν περικύκλωσαν, θέλουν νὰ τὸν στήκωσουν,
 Τὴν θεραπείαν τῆς πληγῆς εἰς ἱατρὸν νὰ δώσουν,
 Ἀλλ' ὁ Στριφόμπολας γελῶν—Ἀδελφία! μὴ νὰ ἐξήτε!
 Τοῦ κόπους σας φεισθῆτε!

Εἰς ἀνάνωφελές ἑς ἐμὲ, προσπάθειαι, καὶ κόποι,
 Μὲ κατεμάγευσαν αὐτοὶ οἱ Τούρκοφάγοι τόποι,
 Καὶ ἐκλεξα αἰώνιον διαμονήν, καὶ στρώμα
 Τῆς μαύρης γῆς τὸ χῶμα!

Ἀλλὰ τί βλέπω; δάκρυον τῶν παρειῶν σας στάζει;
 Γένος ἀνθρώπου θάνατος τοσοῦτον σὰς τρομάζει;
 Δὲν ἐκέπεται τροφῶν σας, πόσοι διεσπαρμένοι,
 Ἄνθρωποι φονευμένοι;

Ὅχι ἀδελφία! θούρειον ὕμνον νὰ μοῦ εἰπῆτε,
 Νὰ μ' ἀσπασθῇτε ἅπαντες, χωρὶς νὰ λυπηθῇτε!
 Τοιοῦτον θάνατον λαμπρὸν, τὰ δάκρυα μολύνουν!
 Τὴν δόξαν του σμικρύνουν!

Καὶ ποία ἄλλη ἐν τῇ γῇ ὑπάρχει εὐτυχία,
Ἐκτός αὐτῆς, νὰ προσφερθῇ ὁ ἄνθρωπος θυσίαι;
Ὑπὲρ Πατρίδος! Πίστεως! κατὰ τῆς τυραννίας,
Τῆς Τουρκικῆς δουλείας;

Μὴ πρὸς Θεοῦ! ἀδέλφια μου νεκρὸν μὲ λυπηθῆτε!
Πυροβολοῦντε, ψάλλοντες, ἔς τὸν τάφον μου νὰ ἴθῃτε,
Τὰ ἄσματα τοῦ Ῥῆγα μας, τῆς Νίκης μας τὸν ὕμνον,
Τῆς δόξης τῶν Ἑλλήνων!

Ὅσῃν γενναίαν θέλησιν, φυγὴν, καὶ καρτερίαν
Εἰς τὸν παρόντα πόλεμον, ἐδείξατε κι' ἀνδρίαν,
Αὐτὰ ν' ἀκολουθήσετε πάντοτε ἀδελφοί μου
Γενναῖοι σύνσποροί μου!

Μ' ὁμόνοιαν, ὑποταγὴν, ἰσότητά καὶ ἀγάπην,
Μ' αὐτὰ θὰ κατασρέψετε τὸν μοχθηρὸν Σατράπην!
Αὐτὰ σᾶς παραγγέλωσιν οἱ λόγ' οἱ ὑστερονοί μοι
Ἀδελφία Χριστιανοί μου!

Μακρὰν τὰς δάδας ρίψατε αὐτὰς τῆς διχονοίας!
Σκεφθῆτε, ὅτι φέρετε τὸ βάρος τῆς δουλείας!
Καὶ νὰ σωθῆτε, ἀπ' αὐτὴν, ἀπόφασις, ἰσότης,
Πρέπει καὶ γενναϊότης!

Βλέπετε εἰς τὴν κορυφὴν τ' ἀπέναντί μας ὄρους ;
Πόσους ξανοίγετε ἐκεῖ ἀνδρίους ὅπλοφόρους.
Καὶ μ' ὄλον τοῦτο ἐφυγον τῆς μάχης τοὺς κινδύνους !
Τὰς φλόγας ! τὰς καμήνους !

Ποτὲ ψυχὴν τοῦ Ἑλλήνος δειλία μὴ μολύνῃ !
Ποτὲ, τῆς μάχης ὀπισθεὶν τὸ βῆμα μὴ βραδύνῃ !
Πάντοτε πρὸς τὰ ἐμπρόσθεν ἡρωϊσμοὺς νὰ χάμνῃ,
Ὡς νὰ μὴ μὲν ἔνδοξος ν' ἀποθάνῃ !

Στιγμαὶ ὀλίγαι μένωσιν ἀδελφία 'ς τὴν ζωὴν μου !
Σ' τὰ χεῖλη μου αἰσθάνομαι νὰ φεύγῃ τὴν ψυχὴν μου,
Ἐλθετε νὰ σὰς ἀσπασθῶ καὶ νὰ σὰς ἐδλογίσω
Πρὶν ἔτι ξεψυχήσω !

Μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς βρεγμένους,
Οἱ γενναῖοι, πλησιάζουν,
Μὲ λυγμοὺς διακεκομένους,
Τὸν ἀσπάζονται, καὶ κράζουν.

— Ποία τύχη ὀλεθρία
Σ' ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὴν γῆν ;
Ποῦ θὰ εὕρωμεν καρδίαν
Ὡς τὴν Σὴν πρὸς τὴν σφαγὴν ;

— Μένωσι τόσσοι ἀρχήγοι, εἰδήμονες, γενναῖοι,
Κολοκοτρώνης, Νοταρᾶς, Σισίνης, Πετμεζαῖοι,
Πλαπούτας, Φλέσας, καὶ λοιποὶ, τοὺς Τούρκους νὰ νικήσουν,
Κ' ἐτᾶς νὰ ὁδηγήσουν.

Ἄλλ' ὦ Θεέ! αἰσθάνομαι τὰ χέλη μου γὰ τρέμουν !
Οἱ ὀφθαλμοὶ σκοτίζονται, πικρῶν δακρῶν γέμουν!
Πρὸς τί, τὰ δάκρυα αὐτά, 'ς τὸ τέλος μου νὰ χύνω;
Τὰ τέκνα μου ἀφίνω!

Τὰ τέκνα μου! τὴν σύζυγον! τὰ πάντα ἐγκαταλείπω!
Ποῦ εἶναι; θέλω νὰ τὰ ἰδῶ, μίαν λέξιν νὰ τοὺς εἶπω!
Πῶς ἄραγε θὰ ζήσωσι μετὰ τὸν θάνατόν μου!
Πλησίον 'ς τὸν ἐχθρόν μου; !

Πρὸς Σὲ, Θεὲ τῶν Χριστιανῶν! πρὸς Σὲ, αὐτὰ συσταίνω !
Χαρίης, εἰς τὸν τάφον μου τὸν σκοτεινὸν ἐμβαίνω;
Ὅταν τὴν προστασίαν Σου τὰ ὀρφανὰ μου ἔχουν,
Παντὸς κακοῦ θ' ἀπέχουν.

—Εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς σου,
Ἀρχηγέ μου μὴ λυπῆσαι !
Φέρε σέβας τῆς ψυχῆς σου !
Εἰς τὸν θάνατόν σου εἶσαι !

Ὅρφανοί, δὲν θέλει μένουν,
Ἐγὼς Ἡρώς οἱ γόνοι!
Τέκνα μου αὐτοὶ θὰ γίνουν,
Ἄν μ' ἀφίσωσιν οἱ φόνοι!

—Τίς εἶσαι καλὲ ἄνθρωπε ὅστις μὲ βαλσαμώνεις;
Πόσον μ' αὐτοῦ τοὺς λόγους σου, τὸ θάρρος μ' ἐμψυχώνει!
Ἐν σκότειν ἐπεσχίασε τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου!
Βλέπω τὸν θάνατόν μου!

—Ἄν τὸ ὄμμα σου δὲν λάμπει,
Τὴν φωνὴν δὲν ἐννοεῖς;
Τοῦ Σωτήρη Χαραλάμπη,
Ὅν, ἀφίνεις ἐπὶ γῆρας;

—Σὺ εἶσαι πιστὲ σύντροφε, καὶ φίλε τῆς ζωῆς μου;
Πετοῦν οἱ λόγοι σου γλυκεροί, 'ς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου!
Ἐπιθυμῶ 'ς τὴν μνήμην σου Σωτήριε νὰ μείνω,
Ἐντὸς μικροῦ σ' ἀφίνω!

Τὰ τέκνα μου ἀφιερῶ, πρὸς σέ, πρὸς τὴν Πατρίδα!
Πρὸς τὸν Θεόν, καὶ πρὸς ἐσᾶς στηρίζω τὴν ἐλπίδα!
Ἐγγείαινε Σωτήριε! 'ς τὴν μνήμην σου νὰ μείνω,
Εἰς τὴν στιγμήν σ' ἀφίνω!

Ἀδελφία !... ὑγιαίνειτε, καὶ τὴν ἐλευθερίαν,
Θνήσκοντες, ν'ἀγο..ρά..σε..τε, ἀπὸ τὴν τυραννίαν!
Τὴν μνήμην μου, τὰ τέ..χνα μου, πάντα νὰ ἐνθυμεῖσθε!
Ὅσον τοῦ Κό..σμου εἴ..σθε!

Ἀλλοίμονον ! ἐπέταξεν, πᾶν ἵχνος τῆς ἐλπίδος!
Ἐξέπνευσεν ὁ Ἀρχηγός! ὁ Ἥρως τῆς Πατρίδος!
Τὰ νικητήριά σπαθιά, τὰ ὅπλα των ἀπλώνουν,
Καὶ ἐπ' αὐτῶν, ὡς ἐν στρωμνῇ, τὸν Ἀρχηγὸν των βάλουν.
Μὲ δάφνας εἰς τὴν κεφαλὴν κομψῶς τὸν σεφανώνουν,
Καὶ ἤρχισαν ἥρωϊκῶς, πλὴν κατηφεῖς νὰ ψάλλουν.

Αἰωνία σοῦ ἡ μνήμη
Νικητῶ τοῦ Λεβιδείου!
Ἀναπαύοιτο ἐνδόξως
Ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Κυρίου !

Ὅσόν ζῆσωσιν οἱ χρόνοι,
Τ' ὄνομά Σου θέλει ζῆση!
Ἐλευθέρα ἡ Πατρίς μας !
Ἀνδριάντα θὰ σοῦ στήσῃ.

Εἶθε ! τῆς αἰσχροῦ δουλείας,
Πάντες νὰ ἐλευθερωθῶμεν !
Εἶθε ! καὶ ἡμεῖς ἐνδόξως,
Ὡς ἐτάφεις νὰ ταφῶμεν !

Τ Ε Λ Ο Σ .

ΔΥΟ ΘΑΛΕΡΑ ΔΑΚΡΥΑ.

ΕΝ ΤΗ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙ ΤΟΥ ΗΡΩΟΣ

ΑΝΑΓ. ΣΤΡΙΦΤΟΜΠΟΛΑ.

ὣς ὁ λέων εἰς τὰ στίφη τῶν ἐχθρῶν μας ἐπολέμεις,
Καὶ μὲ αἰχμολώτου λύσσαν, μὲ ἀπηλπισμένον ὄμμα,
Σ' εἶδα νὰ κτυπᾷς τὴν σπάθην, καὶ πλαγὰς παντοῦ νὰ γέμῃς,
Καὶ τὸ αἷμά σου, νὰ βρέχῃ τὸ διψῶδες τῆς γῆς χῶμα.

Ἡ γενναία σου καρδιά, κατεφρόνει τὴν δουλείαν!
Ἀπὸ ταύτην, ἐπεθύμεις προκριώτερον τὸ μνῆμα,
Ἢ ἂν ζήσης, ν' ἀποκτήσης σῶαν τὴν ἐλευθερίαν!
Καὶ τῶν τέκνων σου ν' ἀφίσχῃς κληροδότῃ καὶ κτῆμα,

Ἐμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν σου ἔχων πάντοτε τὸν Τούρκον,
Τὴν δὲ δύστινον Πατρίδα, σύρουσαν σκληρὰς ἀλύσσει;
Ἐγκατέλειψας Μητέρα, Τέκνα, Σύζυγον καὶ πλοῦτον,
Κ' ἔσπευες μὲ τὸ τουφέκι τὰ δεσμά της νὰ τῆς λύσῃς!

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πολέμου, μὲ τὴν μαύρην φουστανέλα,
Σ' εἶδα νὰ κτυπᾷς τοὺς Τούρκους, καὶ τὰ βόλια νὰ χλευάζῃς
Κ' ἐνῷ ἐπιπτον ἐκείνοι, σιόμα καὶ ψυχὴ ἐγάλα
Κ' ἐπ' αὐτῶν τῶν φονευμένων, νέους πάλιν νὰ στιβάζῃς.

Κάθε κρότος πυροβόλου ἑνα Τοῦρκον ἐξαπλώνει,
Καθε κτύπημα τῆς σπάθης, κεφαλὴν ἀποχωρίζει
Κάθε βλέμμα Σου καὶ σχημαψυχὴν ἀπιστον παγώνει,
Καθε λέξις Σου, τὸ θάρρος τῶν πιστῶν ἀναγετίζει.

Αὐψῶν, νειότης δέκα ὥρας, ἀκορέστως ἐπολέμεις !
Αἱ Ἡράκλειά Σου χεῖρες, δὲν ἀπνύδισαν ἔς τὸν κόπον·
Διὰ τὴν Πατρίδα μόνον! συλλογίζεσαι, καὶ τρέμεις,
Ν' ἀποθάνῃς ἐπεθύμεις ἔς τὸν αὐτὸν ἐλαῖνον τόπον !

Ἀλλὰ, φεῦ ! σκληρὰ ἡ τύχη πρὸς τὴν δύστηνον Ἑλλάδα !
Σοῦ διεύθυνε ἔς τὸν οὐρανὸν τὴν θαλαττοφόρον σφαῖραν !
Ζωηρὰν εἰσέτι βλέπω, τὴν στιγμὴν τὴν ἀποφράδα !
Ὅταν ἐπεςαι, ἐκπνέων τὴν σκληρὰν αὐτὴν ἡμέραν !

Ὅλα Σου τὰ πᾶληκάρια, εἰς τὰς χεῖράς των σ' ἐκράτουν,
Καὶ μὲ εὐδολαβείας δάκρυ εἰς τὴν γῆν σ' ἐναποθέτουν,
Τὰ βρεγμένα ὀμματα των μὲ τὰς χεῖράς των τὰ φράττουν,
Ἀπελπιστικῶς τὰ ὅπλα χαμαὶ ὅλα καταθέτουν.

Τὰς δυνάμεις των στεροῦνται, ἐνῶ βλέπουν τὴν πληγὴν σου
Ἢ ἀνδρία των ἐκλείπει, — εἰς φυγὴν ὅλοι τραπῇτε,
Εἶπεν εἷς, ἀλλ' ὅλοι μένουσιν μὲ τὴν βροντηρὰν φωνὴν σου,
Ὅταν εἶπες, — Μὴ ἀδελφοί ! μετ' ἐμοῦ καὶ σῖς ταφῇτε !

Μὲ τὸν λόγον σου, τὰ ὅπλα ὡς τὴν ἀστραπὴν ἀρπάζουν,
Ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀπίστων, ὡς οἱ λέντες δρμῶσιν,
καὶ ἀπηλπισμένοι ὄντες, παντοῦ Τοῦρκους, ῥίπτουν, σφάζουν!
Εἰς φυγὴν, κ' εἰς ἀταξίαν, ἅπαντας διασκορπῶσιν.

Σὺ, ἀμεριμνῶν τὸ τέλος τὸ ἐγγίζον τῆς ζωῆς σου!
Βλέπεις μὲ χαρὰν τὴν νίκην τῶν δλίγων σου ἀνδρῶν,
Κ' εὐχαριστημένη φεύγει πρὸς τὰ ὕψη ἡ ψυχὴ σου,
καὶ ἀγάλλετ' ἐν τῷ μέσῳ τῶν χορῶν τῶν οὐρανίων.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΕΜΟΝΗΣ
ΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ ΤΟΥ ΗΡΩΟΣ

Α. ΣΤΡΙΦΤΟΜΠΟΛΑ.

ΣΥΝΤΑΧΘΕΝ ΥΠΟ ΤΙΝΟΣ ΡΑΨΩΔΟΥ ΤΩ 1821.

Τρεῖς περδικοῦλαις κάθονται
Στὴ μέση στὸ Λεβεῖδι,
Ἔχουν τὰ νύχια κόκκινα
Καὶ τὰ φτερὰ βαμμένα,

Ἢ μιὰ τυράει τὴ Κέρτεζη (1)
Κ' ἡ ἄλλη τῆς Κλουκίνας (2)
Κ' ἡ τρίτη ἡ καλλήτερη
Μυριολογάει καὶ λέει,

Ἦ εἶν' τὸ κακὸ ποῦ γίνεται
Στὴ μέση στὸ Λεβεῖδι .
Κάνε βουνὰ γκρεμίζονται
Κάνε στοιχιά παλεύουν .

Μῆτε βουνὰ γκρεμίζονται,
Μῆτε στοιχιά παλεύουν,
Ἐκλείσαν τὸν Στριφτόμπολα,
Ὅκτὼ χιλιάδες Τοῦρκοι .

Χίλιοι τὸν κροῦν τῇ μιᾷ μεριά
Καὶ χίλιοι ἀπὸ τὴν ἄλλῃ,
Μιὰ μπιταριά τοῦ δόκανε
Ἡ μιὰ μεριά κ' ἄλλῃ,

Τρία βόλγια τὸν ἐπήρανε,
Τὰ τρία φαρμακωμένα .
Τὸ ἓνα τὸν πῆρε στὴν καρδιά
Καὶ τ' ἄλλο στὸ πλεμόνι,

Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ
Τὸν πῆρε στὸ καρῦδι
Τὸ στόμα τοῦ ἄρμα γέμισε
Κ' ἡ μύτη του φαρμάκι.

Ἡ γλῶσσά του ἀηδονόλαλει
Σὰν τὸ χελιδονάκι,
» Βρὲ ποῦ εἶσαι μπάρπα Κωσταντῆ
» Καὶ ξάδερφε Βασίλει,

» Καὶ Νικολάκη γλήγωρε
» Γκολφῖνε ἀγαπημένε (3)
» Γιὰ βγάλτε τ' ἀλαφρὰ σπαθιά
» Καὶ τὰ βαριά τουφέκια,

» Ἐλᾶτε νὰ μὲ πάρετε

» Ἀπ' τῶν Τούρκων τὰ χέρια,

» Καὶ ἂν πᾶτε ἀπὸ τὴν Κέρτεζ,

» Περάστ' ἀπὸ τῆς Κλουκίνας

» Κ' εἰδῆτε τὴ γυναῖκά μου

» Τὴ μικροπαντρεμένη,

» Πέτης μὴ μὲ καρτερῇ

» Νὰ μὴ μ' ἀπαντοχαίνῃ

» Νὰ μὴν ἀλλάξῃ τὴν Λαμπρὴ

» Φλωριὰ νὰ μὴ φορέσῃ

» Τ' ἐμένυ μὲ σκοτώσανε

» Οἱ Τούρκοι Τριπολιτζῖωτες :

Πῆρα τὴ πλάκα πεθερά

» Τὴ μαύρη γῆς γυναῖκα .

Καὶ αὐτὰ τὰ λιανολίθαρα

» Πῆρα γυναῖκαδέλφια.

Πατρίς τοῦ ἥρωος. (2) Πατρίς τῶν γεννητῶρων τοῦ.

Ο ποιητὴς ἐννοεῖ τοὺς συγγενεῖς τοῦ ἥρωος.

АННОУ-БАГОЧЕА
НА ПОН

